

**VESZPRÉMI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI
KONCEPCIÓJÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA**

2022

Készítették a Veszprémi Érseki Főiskola Szociális Tanulmányok Tanszék munkatársai:

Ivony Éva PhD, szociológus

Győri Piroska szociális munkás, szociálpolitikus

Magvas Mária szociális munkás, szociálpolitikus

Feketéné Magyar Zsófia szociális munkás, szociálpolitikus

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ	4
2. MÓDSZERTAN	5
3. SZAKMAPOLITIKAI ELVEK	7
4. FÖLDRAJZI, TÁRSADALMI, GAZDASÁGI HELYZETKÉP	7
4. 1. FÖLDRAJZI, GAZDASÁGI HELYZET	7
4. 2. NÉPESSÉG ALAKULÁSA, DEMOGRÁFIAI ÖSSZETÉTELE.....	9
4. 3. FOGLALKOZTATÁSI HELYZET	14
4. 4. LAKÁSHELYZET.....	22
4. 5. KÖZLEKEDÉS	22
4. 6. KIREKESZTŐDÉS.....	23
4. 7. FALUGONDNOKI ÉS TANYAGONDNOKI SZOLGÁLTATÁS.....	25
4.8. CSALÁDOKNAK, GYERMEKEKNEK NYÚJTOTT ELLÁTÁSOK	26
5. A VESZPRÉMI KISTÉRSÉGI TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁS SZOCIÁLIS ELLÁTÁSI KÖTELEZETTSÉGE	28
5. 1. ÉTKEZTETÉS	29
5. 2. HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS.....	30
5. 3. JELZŐRENDSZERES HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS.....	32
5. 4. IDŐSKORÚAK NAPPALI ELLÁTÁSA	33
5. 5. BENTLAKÁSOS INTÉZMÉNYEK	33
5.6. FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK NAPPALI ELLÁTÁSA	34
6. KÖZPONTI HÁZIORVOSI ÜGYELET, VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT	34
7. AZ ELLÁTÁSOK ALAKULÁSA, FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK.....	35
8. ÖSSZEGZÉS.....	37
1. számú melléklet	38
2. számú melléklet	46

1. BEVEZETŐ

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. III. törvény (a továbbiakban: Szociális törvény) 91. § (1) bekezdése b) pontja lehetővé teszi, hogy a települési önkormányzatok a kötelezően ellátandó és önként vállalt feladataikat társulás keretében lássák el. A szociális szolgáltatástervezési koncepció készítését előíró 92. § (3) bekezdése alapján: „Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, a szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el.” A koncepció tartalmára, kidolgozására, elfogadására és aktualizálására a települési önkormányzatokra vonatkozó szabályok érvényesek. A szociális szolgáltatástervezési koncepció tartalmát a települési önkormányzatoknak, illetve a társulásaiknak két évente felül kell vizsgálniuk.

A Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója (a továbbiakban: Koncepció) 2008-ban elkészült, azóta 2014-ben, 2016-ban, 2018-ban és 2020-ban történtek már felülvizsgálatok. A jelenlegi felülvizsgálat a 2020 óta eltelt időszakot tekinti át. A térségi szolgáltatástervezési koncepció legfontosabb deklarált célja a kistérség szociális helyzetének és szociális szolgáltatási kapacitásának felmérése volt. Ezt szolgálta az elkészített helyzetelemzés, az összegyűjtött statisztikai adatok feldolgozása és közreadása. A Koncepció a feltárt, megfogalmazott fejlesztési irányok, kezdeményezések és problémák alapján javasol további feladatokat. A Koncepció megfogalmazói arra biztatták a Társulás döntéshozóit, illetve az egyes településeket, hogy pontosítsák, bővítsék igény szerint feladataikat. A társadalom- és szociálpolitikai fejlesztéseknek, beavatkozásoknak, szolgáltatásoknak alapvető célja, hogy a térség társadalmát, ezen belül különösen a nehéz élethelyzetbe került embereket segítsék, számukra elérhető lehetőségeket, szakszerű segítséget nyújtsanak. Ez, mint már a Koncepcióban is olvasható sok mindenre kiterjedő, hosszabb távú, nehéz feladat, amit kényszerűen leszűkítünk a szociális területre, még szűkebben: a Szociális törvény hatálya alá tartozó szolgáltatások vizsgálatára, esetleg bővítésére, tudva, hogy a szegénység és a szociális problémák nem oldhatóak meg csupán szociális szolgáltatásokkal és ellátásokkal.

Vizsgálatunk elsősorban a Társulás ellátási kötelezettségét követi nyomon, ugyanakkor nem tévesztjük szem elől, hogy az egyes részterületek együttes hatása milyen, és hogyan fejleszthető. Törekszünk arra is, hogy a Társulást alkotó települések szociális szükségleteit is bemutassuk. Fontosnak tartjuk azt is megjegyezni, hogy Veszprém szociális szolgáltatástervezési koncepciójának részletes felülvizsgálata 2021-ben megtörtént (lásd:

Veszprém Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata – 2021), ezért ebben az anyagban csupán érintőlegesen, utalásszerűen foglalkozunk vele.

2. MÓDSZERTAN

A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata több célt szolgál. Egyfelől vizsgálni kell, hogy a koncepcióban megjelölt célok és feladatok mennyire valósultak meg, másfelől a koncepciót hozzá kell igazítani a valósághoz, ami egyfajta újratervezés, korrigálás is. A változások okait és körülményeit szintén elemezni szükséges. Azt is számításba kell venni, hogyan alakultak a törvényi kötelezettségek, mi változott az elmúlt években törvényi, rendeleti szinten. A koncepciók általában átfogó, alapelveket megfogalmazó keretek, amelyek irányt szabnak a szükséges beavatkozásnak, fejlesztésnek.

A felülvizsgálat során a következő módszereket alkalmaztuk:

- *Dokumentumelemzés.* Megvizsgáltuk, hogy hogyan változtak a szociális szolgáltatásokat érintő jogszabályok, azok milyen mértékben jelentek meg a települések szociális szolgáltatási tevékenységében. (2. számú melléklet)
- *Kérdőíves felmérés.* Működési adatok, statisztikák gyűjtése. Elsősorban a települések polgármestereit kerestük meg a nyár és az őszi folyamán, akik több esetben a jegyzőt vagy a szociális ügyintézőt bízták meg a válaszadással. (Kérdőívet lásd az 1. számú mellékletben.)
- *Különböző statisztikai adatok* (népesség száma, összetétele, foglalkoztatottsági adatok) összegyűjtése, elemzése, értékelése.
- *Szociális szakemberekkel történő egyeztetés, interjúk* (az idős- és fogyatékos ellátást nyújtó intézmények vezetőivel).

Forrásként a következő dokumentumokat használtuk fel:

1. Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója, 2008.
2. Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata, 2020.
3. Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata, 2021.
4. Veszprémi Kistérség Többcélú Társulásának Társulási megállapodása a módosításokkal egységes szerkezetben, 20/2020. (IX.28.)

5. A VKTT Egyesített Szociális Intézményének a 2020, 2021. évi szakmai beszámolóí.
6. Göllész Viktor Fogytékos Személyek Nappali Intézményének a 2020, 2021. évi szakmai beszámolóí.
7. Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása településeinek önkormányzati rendeletei (www.njt.hu):
- Bánd Község Önkormányzat Képviselő-testülete 6/2021. (VI. 20.) önkormányzati rendelete a települési támogatásról és egyéb szociális ellátásokról¹
  - Barnag Község Önkormányzat Képviselő-testülete 5/2021. (VI. 1.) önkormányzati rendelete. Az egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról.
  - Eplény Község Önkormányzat Képviselő-testülete 8/2021. (V.26.) önkormányzati rendelete - a települési támogatás keretében nyújtott szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról
  - Eplény Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 10/2015 (VIII.13..) önkormányzati rendelete az iskolakezdési támogatás megállapításáról
  - Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete 10/2021. (V. 28.) önkormányzati rendelete
  - Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete 12/2021. (V. 28.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelmi ellátásokról
  - Hárskút Község Önkormányzat Képviselő-testülete 7/2021. (VI. 19.) önkormányzati rendelete a települési támogatásokról és a szociális ellátásokról
  - Herend Város Önkormányzat Képviselő-testülete 6/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete a települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb szociális ellátások helyi szabályairól
  - Hidegkút Község Önkormányzat Képviselő-testülete 7/2021. (VI. 1.) önkormányzati rendelete Az egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról
  - Márkó Község Önkormányzat Képviselő-testülete 7/2021. (VI.17.) önkormányzati rendelete
  - Mencshely Község Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetbeni ellátásokról és támogatásokról
  - Nagyvázsony Község Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetbeni ellátásokról és támogatásokról
  - Nemesvámos Község Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2015. (IV.30.) önkormányzati rendelete az egyes szociális ellátásokról
  - Nemesvámos Község Önkormányzata Képviselő-testületének 22/2015. (IX.4.) önkormányzati rendelete az újszülöttek támogatásáról
  - Pula Község Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetbeni ellátásokról és támogatásokról
  - Pula Község Önkormányzat Képviselő-testületének 14/2016.(X.13.) önkormányzati rendelete a letelepedési támogatásról
  - Sóly Község Önkormányzata Képviselő-testülete 10/2021. (V. 28.) önkormányzati rendelete a szociális ellátások helyi szabályairól
  - Szentgál Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2022. (VI. 30.) önkormányzati rendelete 2022. évi önkormányzati iskolakezdési támogatásáról
  - Szentgál Község Önkormányzat Képviselő-testülete 9/2021. (VI. 18.) önkormányzati rendelete A pénzbeli és természetben nyújtott ellátásokról
  - Tótvázsony Község Önkormányzat Képviselő-testülete 9/2021. (VI. 1.) önkormányzati rendelete Az egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról
  - Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 23/2021. (V. 11.) önkormányzati rendelete a települési támogatás keretében nyújtott szociális ellátásokról

---

¹ Az aláhúzott rendeletek változtak az elmúlt 2 évben

- Veszprémfajsz Község Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2015. (V.15.) önkormányzati rendelete az egyes szociális ellátásokról
- Vilonya Község Önkormányzat Képviselő-testülete 4/2021. (V. 28.) önkormányzati rendelete a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról
- Vilonya Község Önkormányzat Képviselő-testülete 5/2021. (V. 28.) önkormányzati rendelete a gyermekszületési támogatásról
- Vöröstó Község Önkormányzat Képviselő-testülete 10/2021. (VI. 1.) önkormányzati rendelete Az egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról

3. SZAKMAPOLITIKAI ELVEK

A Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálati anyagát a 2008-as koncepcióval együttesen, komplex módon kell kezelni. A 2008. évi koncepcióban leírt szakmapolitikai elvek ma is érvényesek, az abban vázolt célkitűzések (komplexitás, integrált megoldások, ágazatközi együttműködés, nyilvánosság, fenntarthatóság, stb.) mára sem veszítettek érvényességükből.

4. FÖLDRAJZI, TÁRSADALMI, GAZDASÁGI HELYZETKÉP

4.1. FÖLDRAJZI, GAZDASÁGI HELYZET

A Veszprémi Kistérséget évtizedek óta a dinamikusan fejlődő kistérségek² között tartja számon a szakma. Az alábbiakban a megye főbb társadalmi-gazdasági paramétereinek utóbbi két évben bekövetkezett változásait tekintjük át, amelybe a Veszprémi Kistérség szocio-demográfiai és munkaerő-piaci folyamatai beágyazódnak.

A 2020-21-es évi népmozgalmi statisztikák szerint a megye népességének természetes fogyása tovább folytatódott. A vizsgált kétéves időszakban az élve születések száma a 2019-es bázisához (2.852 főhöz) képest ugyan kismértékben emelkedett, 2020-ra 2.864 főt, míg 2021-re 2.960 főt ért el. Míg ezzel párhuzamosan a halálozások száma ugyancsak a 2019-es bázishoz (4.564 főhöz) képest szintén nőtt, 2020-ban 5.155 fővel, 2021-ben pedig 5.526 fővel csökkent a népesség.³ Vagyis a Covid-19 koronavírus járvány által érintett utóbbi két évben **a megye „természetes fogyása” felerősödött**, a természetes szaporodás/fogyás különbözete a 2019-es -1.712 fős bázisról 2020-ra -2.291 főre ugrott, majd 2021-ben -2.566 főt ért el.⁴

A térségben a foglalkoztatási helyzet kedvezően alakult, a 2021-es országos átlagokhoz (foglalkoztatási ráta: 63.8%, munkanélküliségi ráta: 3.7%)⁵ viszonyítva a megyei ráták

² Faluvégi Albert (2020): A magyar kistérségek fejlettségi különbségei. In: *Területi Statisztika*, 60. évf. 1. szám, 118-148. old., DOI: 10.15196/TS600109 (A tanulmány kilenc mutató alapján öt fejlettségi térségtípust alakított ki: dinamikusan fejlődő, fejlődő, felzárkózó, stagnáló, lemaradó. Lásd: i.m.: 122.old.)

³ https://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0040.html

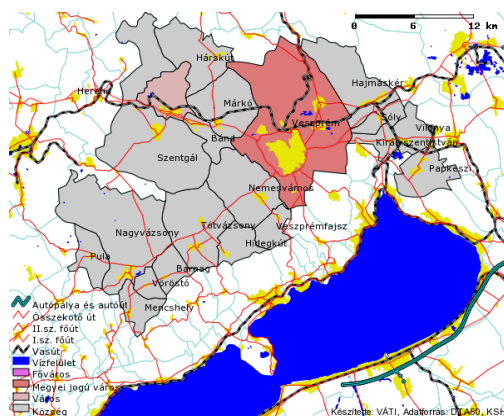
⁴ https://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0070.html

⁵ https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0136.html

részben kedvezőbbek. Amíg a foglalkoztatási arány változatlanul az országos átlagot éri el (2020: 63.2, 2021: 63.6%)⁶, a munkanélküliségi ráta 2,5 százalékról 1,5%-ra csökkent.⁷

A 2021-es területi havi bruttó átlagkereset (397 ezer Ft)⁸ jöllehet a hazai átlagtól (438 ezer Ft)⁹ alacsonyabb, azonban a megyei bérstatisztika szerint mind a 2019-es évihez (334 ezer Ft), mind a 2020-as átlagbérhez (361 ezer Ft)¹⁰ képest emelkedést mutat a teljes munkaidőben alkalmazásban állók körében. A térségben a beruházások aránya 2022. I. negyedévben az országos átlagtól jelentősen elmarad [a megye egy lakosra jutó beruházása 127.1 e Ft, az országos átlag (megyék+Bp.) 197.8 e Ft]. A megyék közül Borsod-Abaúj-Zemplén megye volt az, ahol a beruházásokban a legnagyobb visszaesés következett be az előző negyedéves értékekhez viszonyítva (-32%), melyet Veszprém megye követ (-28 százalékkal), ez azonban Veszprém megye esetében a bázisidőszak magas beruházási aktivitásának volt köszönhető. Az egy lakosra jutó kiskereskedelmi forgalom volumennövekedése 2021 áprilisa óta minden megyében folyamatos, Veszprém megye a 7. legjobb indexértékkel rendelkezik, az országos átlagtól alig elmaradva (országos: 336 e Ft, területi: 328 e Ft). A vendégforgalom a járványügyi intézkedések által érintett 2021. január-márciusi időszakhoz viszonyítva 2022. év ugyanezen időszakában minden megyében többszörösére emelkedett, Veszprém megye e tekintetben a megyék közötti sorrendben a 9. helyen áll. A megye húzóágazata az ipar, itt a 2022-es I. negyedév egy lakosra jutó ipari termelés adatai az országos átlagtól kedvezőbbek (országos: 1.229 e Ft, megyei: 1.373 e Ft), azonban az ágazaton belül a járműipar kibocsátása alacsonyabb volt az előző év azonos időszakánál.¹¹

1. sz. ábra: A Veszprémi Kistérség

(Térkép forrása: www.teir.hu)

⁶ https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0081.html

⁷ https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0171.html

⁸ https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0089.html

⁹ https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0151.html

¹⁰ https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0089.html

¹¹ <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/megy/221/index.html>

A Veszprémi Kistérség Többcélú Társulását (továbbiakban: Társulás) alkotó települések a következők. Aprófalvak (500 fő alatti népességgel): Barnag, Hidegkút, Mencshely, Pula, Veszprémfajsz és Vöröstó. Települések 5000 fő alatt: Bánd, Eplény, Hajmáskér, Hárskút, Herend, Márkó, Nagyvázsony, Nemesvámos, Sóly, Szentgál, Tótvázsony és Vilonya. Megyei jogú város (központváros 100 ezer fő alatt): Veszprém. A kistérség földrajzi kiterjedését, közlekedési hálózatát az 1. sz. ábra mutatja, míg a települések főbb lakosságszám-kategóriák szerinti megoszlását az 1. sz. táblázat foglalja össze.

1. sz. táblázat: A Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása településeinek főbb lakosságszám kategóriák szerinti megoszlása, 2021. december*

Lakosságszám (fő)	Település neve
95 – 500	Barnag, Hidegkút, Mencshely, Pula, Veszprémfajsz, Vöröstó
501 – 1000	Bánd, Eplény, Hárskút, Sóly, Vilonya
1001 – 2000	Márkó, Nagyvázsony, Tótvázsony
2001 – 3000	Hajmáskér, Szentgál
3001 – 4000	Herend, Nemesvámos
57 056	Veszprém

* VMJV Önkormányzatának adatszolgáltatása alapján a lakónépesség 2022. január 01-én.

4.2. NÉPESSÉG ALAKULÁSA, DEMOGRÁFIAI ÖSSZETÉTELE

Jelen alfejezetben a Társuláshoz tartozó települések népességszámának alakulását, életkor szerinti összetételét és annak időbeli változásait tekintjük át. A 2022 nyarán lezajlott kistérségi vizsgálat során megkeresett önkormányzatok vezetői majd minden esetben a lakosságszámuk növekedéséről számoltak be.¹² A 2. sz. táblázat alapján látható, hogy a 2019-es év végi adatokhoz képest az állandó népesség 2021 végére legtöbb esetben pozitív elmozdulást mutat. Tehát Veszprémet figyelmen kívül hagyva, és a korábbi koncepcióban közölt adatokat is figyelembe véve megállapíthatjuk, hogy **a kistérség népességszáma 2013 és 2021 közötti időszakban folyamatosan emelkedett.** Az összesített növekmény 2015-re 159 fő volt, 2017-re 105 fő, 2019-re 559 fő, míg a friss adatok szerint 2021 végére 668 fő. A községek közül a kisebb lakosságszámú **Márkó**, és a nagyobb népességű **Nemesvámos** esetében ugrott meg leginkább az állandó lakosok száma [a többlet rendre: +229, +114 fő, míg ugyanezek az adatok az előző időszakra vetítve (tehát 2019 végén): +168, +127 fő]. Ez azt is jelenti, hogy Márkó és Nemesvámos a kistérség két leginkább vonzó települése,

¹² Jelen fejezet adatsoraiban Veszprém városát feltüntetjük, azonban a kérdőíves vizsgálat Veszprémet nem érintette.

azonban rajtuk kívül jelentősebb lakosságszám emelkedésről számolnak be az adatok Tótvázsony, Vilonya és Mencshely településeken is.

2. sz. táblázat: A Veszprémi Kistérség Többcélú Társulásához tartozó települések lakónépességének alakulása 2019 és 2021 között (fő)

Település neve	Lakónépesség 2019 (2020. január 1-én)	Lakónépesség 2021 (2022. január 1-én)	Változás
Bánd	660	681	+21
Barnag	139	126	-13
Eplény	507	523	+16
Hajmáskér	2 992	2 939	-53
Hárskút	663	689	+26
Herend	3 411	3 438	+27
Hidegkút	451	474	+23
Márkó	1 548	1 777	+229
Mencshely	261	305	+44
Nagyvázsony	1 787	1 739	-48
Nemesvámos	2 898	3 012	+114
Pula	182	167	-15
Sóly	529	565	+34
Szentgál	2 704	2 723	+19
Tótvázsony	1 357	1 406	+49
Veszprém	59 243	57 056	-2 187
Veszprémfajsz	253	257	+4
Vilonya	638	685	+47
Vöröstó	100	115	+15
Összesen*	80 323	78 677	-1 646

*Táblázat forrása: a VMJV Önkormányzat adatszolgáltatása alapján (saját készítés).

A települések közül csupán négy: Barnag, Hajmáskér, Nagyvázsony és Pula nem ért el pozitív egyenleget, közülük Hajmáskéren és Nagyvázsonyban jelentősebb a népességfogyás (rendre: -53, -48 fő). Veszprém esetében a lakosságszám alakulása az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat. Az előző felülvizsgálatban arról számolhattunk be, hogy a város lakónépessége 2019. január 1-én 59.243 főt számlált, így a jelenlegi adatok szerint a népességfogyás kétezer főt meghaladó (-2.187 fő) (2. sz. táblázat).

A kistérség lakónépességének életkor szerinti összetételét a korábbi felmérés adataival összevetve megállapíthatjuk, hogy a települések főbb életkori korcsoportok szerinti megoszlásai jelentősen nem változtak, vagyis a 2020-as felülvizsgálatban leírt főbb arányokat követik. A fiatalok átlagosan a lakosság ötödét (átlag: 20,1%), a fiatal felnőttek, illetve az aktív keresők (19-59 évesek) valamivel több, mint a felét (56,9%), míg a 60 éves vagy idősebb népesség a lakosság valamivel több, mint az ötödét (23%) teszik ki (3. sz. táblázat).

3. sz. táblázat: A Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása településeinek lélekszáma és a lakosság életkori korcsoportok szerinti megoszlása és lakónépességen belüli aránya, 2021. december (fő, %)

Település neve	Lélekszám	0-18 év		19-59 év		60 éves vagy idősebb	
		fő	%	fő	%	fő	%
Bánd	681	144	21,2	383	56,2	154	22,6
Barnag	126	29	23,0	66	52,4	31	24,6
Eplény	523	80	15,3	321	61,4	122	23,3
Hajmáskér	2 939	539	18,3	1 812	61,7	588	20,0
Hárskút	689	133	19,3	400	58,1	156	22,6
Herend	3 438	663	19,3	1 916	55,7	859	25,0
Hidegkút	474	116	24,5	256	54,0	102	21,5
Márkó	1 777	491	27,6	991	55,8	295	16,6
Mencshely	305	48	15,7	175	57,4	82	26,9
Nagyvázsony	1 739	314	18,0	973	56,0	452	26,0
Nemesvámos	3 012	676	22,5	1 687	56,0	649	21,5
Pula	167	28	16,8	101	60,4	38	22,8
Sóly	565	124	21,9	325	57,6	116	20,5
Szentgál	2 723	565	20,7	1 590	58,4	568	20,9
Tótvázsony	1 406	326	23,2	779	55,4	301	21,4
Veszprém	57 056	9 804	17,2	31 673	55,5	15 579	27,3
Veszprémfajsz	257	50	19,4	133	51,8	74	28,8
Vilonya	685	145	21,2	398	58,1	142	20,7
Vöröstó	115	19	16,5	69	60,0	27	23,5

Forrás: VMJV Önkormányzatának adatszolgáltatása (2022. január 01-ei adatai) alapján készült bontás (saját készítés)

A hazai demográfiai folyamatokat évtizedek óta a társadalom elöregedése, az idősebb korosztályok arányának növekedése jellemzi; 1990 és 2020 között a 65 éves és idősebb népesség aránya 13%-ról 20%-ra növekedett. Ezzel párhuzamosan az idősek belső korösszetétele is megváltozott, általános tendenciaként figyelhető meg az időseken belül a nagyon idősök (80 éves és idősebbek) arányának és számának növekedése (1990: 260 ezer fő, 2016: 412 ezer fő, 2020: 439 ezer fő). Ugyanakkor minél idősebb korosztályról van szó, annál nagyobb korcsoporton belül a nők aránya.¹³ Nézzük tehát, hogyan változott a kistérség idős lakóinak száma és lakosságszámhoz viszonyított aránya 2021 végére. Ezzel kapcsolatos megállapításainkhoz a korábbi vizsgálat adatait is figyelembe vesszük.

A Társulás településein tehát a fiatal korosztályok átlagosan 20 százalékát teszi ki az állandó népességnek, ami a 2019-es adatokhoz képest változatlan. Ettől eltérően, Márkó és Hidegkút az a két falu, ahol a fiatalok magasabb aránya jellemző (rendre: 2019-ben: 26 és

¹³ Boros Julianna – Gábrriel Dóra – Monostori Judit (2021): Idősödés. In: Monostori Judit – Őri Péter – Spéder Zsolt (szerk.): *Demográfiai Portré 2021.*, KSH NKI, 163-182. old

24%; 2021-ben: 27.6 és 24.5%), míg Mencshely és Eplény pedig az a kettő, ahol a legalacsonyabb a lakosságon belüli arányuk (2019: 13, 15%, 2021: 15.7 és 15.3%). A harmadik korcsoporthoz, a 19-59 éves korosztályhoz tartozók megoszlása és belső arányváltozásai az előző évek adataihoz képest nem mutatnak jelentős eltérést. Legmagasabb az aktív korúak aránya Hajmáskéren (2019: 62%, 2021: 61.7%), míg a legalacsonyabb Veszprémfajszon (2019: 53%, 2021: 51.8%). A települések 60 éves vagy idősebb népességének száma sem változott lényegesen, ugyanott magas az idősek lakosságon belüli aránya, mint 2019-ben volt. Az idősödés problémája a térség kiemelten kezelendő feladata, itt az utóbbi 4 év adatait vesszük számba. Időrendben 2015, 2017, 2019, és 2021 statisztikáit áttekintve az idős korcsoport legmagasabb részarányait Veszprémfajszon (27, 35, 27, 28.8%), Mencshelyen (29, 25, 27, 26.9%), illetve Nagyvázsonyban (26, 25, 25, 26%) találtuk.

A népesség korcsoportonkénti belső arányainak időbeli változásai kisebb elmozdulásokat mutatnak a 2019 decemberi adatokhoz képest. Mindegyik korcsoportban a népesség 1-1.5 %-ot mozdult el valamelyik irányba, közülük is kiemelendő Barnag és Mencshely település. Itt a 0-18 évesek aránya a 2019-es adatokhoz képest 21-ről 23%-ra, illetve 13,5-ről 15,7%-ra emelkedett, ami a másik két korosztály belső arányváltozásával és a település összesített lakosságszám változásával együtt értelmezhető.¹⁴ Barnagon az aktív korcsoporti részaránya változatlan, az idősek aránya csökkent, a lakosságszám pedig 13 fővel kevesebb mint 2019-ben, vagyis itt az elhalálozások vezettek a belső arányváltozásokhoz. Mencshely lakosságszáma 44 fővel emelkedett két év alatt, az aktívak részaránya nőtt, az időseké nem változott, így itt a korösszetétel változásait a születésszám emelkedése és a kisgyermekes családok letelepedése (odavándorlása) eredményezte.

A Társuláshoz tartozó települések vizsgálata során ebben az évben is megkérdeztük a polgármestereket, jegyzőket arról, hogy ők maguk hogyan látják településeik demográfiai helyzetét, és mi a véleményük arról, hogy ez a helyzet mely népmozgalmi folyamatokkal indokolható. A válaszok közül alább néhány példát idézünk:

- „A lakosságszám tekintetében folyamatos növekedést tapasztalhattunk az elmúlt tíz évben, és a jövőre nézve ugyanez a tendencia prognosztizálható. 2021. december 31-re a lakosságszám elérte a 3100 főt¹⁵. A növekedés oka a kedvező földrajzi fekvés,

¹⁴ Barnag (2019): 0-18 évesek aránya: 21%, 19-59 évesek aránya: 52.7%, 60 éves és idősebbek aránya: 26.3%. Mencshely (2019) rendre: 13.5%, 59.5%, 27%.

¹⁵ A 2. sz. táblázatban Nemesvámos 3012 fővel szerepel, ami a VMJV Önkormányzatától kapott adatállomány alapján került kitöltésre, tehát a 2022. január 01-ei adatot mutatja.

Veszprém és a Balaton közelsége, valamint a településen lévő nagyon sok munkahely.” (Nemesvámos)

- „Nagyon sok a beköltöző, sok új ház épült.” (Márkó)
- „A jelentős növekedés oka, hogy a kisgyermekes családok szívesen választják a települést a falu elhelyezkedése és viszonylag alacsony ingatlanárak miatt. A már meglévő családoknál is több gyermek született.” (Mencshely)
- „A vizsgált időszakban Vilonya településen népességnövekedés volt tapasztalható, ami egyértelműen a 32 db építési telkünk értékesítésének volt köszönhető.” (Vilonya)
- „Népességnövekedés volt. Sokgyermekes családok választják a települést, az egyedül élő idősök elhaláloznak. Az önkormányzat adott el építési telkeket, ezeket családok veszik meg. A Balaton parti telek/ház árakhoz viszonyítva kedvezőek az ingatlanárak, és Balatonfüred, Veszprém közel van.” (Tótvázsony)
- „Népességcsökkenés oka: elhalálozás, elköltözés.” (Szentgál)
- „...a Covid után aránytalanul megnövekedtek az ingatlanárak, amelyek gátolják az ideköltözés esélyét. Illetve többen vannak, akiknek nem itt van az állandó lakcímük és ideiglenesre sincsenek bejelentve.” (Pula)

Az adatfelvétel során rákérdeztünk arra is a települések vezetőinél, hogy tesznek-e lépéseket a népesség megtartása érdekében, és ha igen, melyek ezek az intézkedések. Szintén néhány választ idézünk a kérdőívekből:

- „Infrastrukturális fejlesztések, új utcák kialakítása, támogatások szolgálják ezt a célt.” (Nemesvámos)
- „Nincs rá szükség. Bánd nagyon vonzó település a fiatalok, építkezni vágyók számára. Két, három új utca is létesült, ezeken folynak az építkezések, ami jelentős népességszám emelkedéssel fog járni. Feltétlenül szükséges lesz a víz- és szennyvíz infrastruktúra fejlesztése.” (Bánd)
- „Szolgáltatások fejlesztése, zöldterületek, sportolási- és szabadidő eltöltési lehetőségek fejlesztése, bővítése pályázati források által. Bölcsődefejlesztés, intézmények felújítása, karbantartása.” (Herend)
- „Hét önkormányzati telek közművesítése folyik. Ebben az évben értékesíteni szeretnék azokat.” (Sóly)
- „Az önkormányzat a Rendezési Terv módosítását tervezi, amely lehetőséget teremt majd a fiatalok számára új ingatlanok építésére. Az időskorúak magas száma miatt

falugondnoki szolgálat kerül bevezetésre a településen, amely működtetéséhez szükséges falugondnoki gépjárműre sikerrel pályázott a település.” (Veszprémfajsz)

- „Lakótelkek kialakítása, munkahelyteremtés, munkahelyteremtő beruházások támogatása, segítése, ösztönzése.” (Nagyvázsony)

4. 3. FOGLALKOZTATÁSI HELYZET

A Veszprémi Kistérség – ahogyan a bevezetőben említettük – hazánk egyik dinamikusan fejlődő gazdasági térsége, melyet elsősorban a külföldi működő tőke jelenléte, a vállalkozói szféra aktivitása és alkalmazkodó képessége, illetve a munkavállalók munkaerő-piaci és jövedelmi helyzetének változásai, illetve a térség vándorlási egyenlege határoznak meg. A fejlettség besorolása alapjául szolgáló kilenc jelzőszám¹⁶ értékeit figyelembe véve, a Veszprémi Kistérség majd mindegyik esetében több mint 10 százalékkal meghaladja a magyarországi vidéki átlagot. Mindezek előre vetítik a kistérség országos átlaghoz viszonyított kedvező foglalkoztatási- és munkaerő-piaci viszonyait, amelyeket jelen alfejezetben tekintünk át.

A 15-64 éves népesség országos foglalkoztatási adatai 2013-tól, a válságból való kilábalás évétől kezdődően folyamatos javulást mutatnak. A foglalkoztatási ráta értéke 2013-ban 60,1% volt, ami 2017-re 70.2%-ra, 2019-re 72.2%-ra, majd 2021-re 73.1%-ra emelkedett.¹⁷ A megye foglalkoztatási helyzetét görcső alá véve 2021-re a munkaerő-piaci folyamatok további javulását láthatjuk, az időközben lezajlott Covid-19 járványhelyzet által generált gazdasági nehézségek ellenére. A 15-64 éves népességben a foglalkoztatottak aránya a 2015-ben mért 69.2 százalékról 2018-ra 72.8%-ra, 2019-re 73.4 %-ra, 2020-ra 74.2, majd 2021-re pedig 74.9%-ra emelkedett.¹⁸

A hazai munkanélküliségi statisztikák a 2013-as évtől kezdődően javultak, a munkanélküliségi ráta értéke 9.8%-ról 2015-re 6.6%-ra, 2017-re 4.0%-ra, majd 2019-re 3.3%-ra csökkent. Azonban a járvány által generált válság okán a ráta 2020-ra 4.1%-ra emelkedett, és 2021-ben is a 4.1%-os értéken maradt.¹⁹ Veszprém megye helyzete az országos átlagtól kedvezőbb. A munkanélküliségi ráta értéke a 2015-ös 4.5%-ról 2017-re 1.5 százalékra, 2019-

---

¹⁶„A kilenc paraméter a következő: „1.) Külföldi érdekeltségű vállalkozások külföldi jegyzett tőkéje egy lakosra (az off-shore vállalkozások nélkül); 2.) Személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem egy lakosra; 3.) Személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem egy lakosra a 10 évvel ezelőtti arányában; 4.) Működő gazdasági szervezetek ezer lakosra jutó száma; 5.) Működő gazdasági szervezetek száma a 3 évvel korábbi arányában; 6.) Munkanélküliek aránya; 7.) Vándorlási különbözet ezer lakosra jutó száma; 8.) Távbeszélő főállomások ezer lakosra jutó száma; 9.) Személygépkocsik száma ezer lakosra.” (Faluvégi, 2020:122).

¹⁷ Forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0001.html

¹⁸ Forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0077.html

¹⁹ Forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0001.html

re 1.2%-ra csökkent, mely pozitív tendenciát a pandémia miatti recesszió szakított meg. Ennek köszönhetően a ráta 2020-ra elérte a 2.7%-ot, majd 2021-re 2.0%-ra csökkent.²⁰ A Társuláshoz tartozó települések esetében a munkanélküliségi adatokat a 4. sz. táblázatban foglaltuk össze, amely alapján általában megállapítható, hogy a településeken a regisztrált álláskeresők száma jellemzően alacsony.

4. sz. táblázat: A népességadatok, valamint a regisztrált álláskeresők számának és arányának alakulása a Társuláshoz tartozó településeken, 2021. december (fő, %)

Település neve	Lakónépesség (fő)*	Munkavállalási korú (15-65 éves) népesség (fő)*	Regisztrált álláskeresők száma (fő)	Regisztrált álláskeresők a munkavállalási korú népesség százalékában (%)
Bánd	681	463	4	0,9
Barnag	126	77	3	3,9
Eplény	523	384	5	1,3
Hajmáskér	2 939	2 160	50	2,3
Hárskút	689	477	9	1,9
Herend	3 438	2 338	30	1,3
Hidegkút	474	311	3	1,0
Márkó	1 777	1 172	13	1,1
Mencshely	305	204	5	2,5
Nagyvázsony	1 739	1 165	28	2,4
Nemesvámos	3 012	2 031	42	2,1
Pula	167	118	2	1,7
Sóly	565	402	10	2,5
Szentgál	2 723	1 918	43	2,2
Tótvázsony	1 406	933	19	2,0
Veszprém	57 056	38 188	710	1,9
Veszprémfajsz	257	171	2	1,2
Vilonya	685	479	10	2,1
Vöröstó	115	78	0	0,0

*VMJV Önkormányzatának adatszolgáltatása (2022. január 01-ei adatai) alapján (saját készítés)

Forrás: Veszprém Megyei Kormányhivatal, Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály

A térségben a munkanélküliség mértéke az országos átlagot (4.1%) nem éri el, azonban a megyei átlag (2.0%) alatt csupán kilenc települést találunk (Bánd, Eplény, Hárskút, Herend, Hidegkút, Márkó, Pula, Veszprémfajsz, Vöröstó). A regisztrált álláskeresők aránya a további nyolc településen valamivel 2.0% felett mozog, egy településen, Barnagon azonban a térségi átlaghoz képest is kiugróan magas (3,9%).

²⁰ Forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0077.html

A következőkben nézzük meg, hogyan alakult a kistérségben az álláskereső megoszlása életkori korcsoportok szerint (5. sz. táblázat).

5. sz. táblázat: Regisztrált álláskereső száma a Társulás településein életkor/életkori korcsoportok szerint, 2021. december (fő)

Település neve	18 év és alatta	19 év	20-24 év	25-29 év	30-34 év	35-39 év	40-44 év	45-49 év	50-54 év	55-59 év	60-62 év	62 évesnél idősebb	Összesen
Bánd	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	1	4
Barnag	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	3
Eplény	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	2	0	5
Hajmáskér	0	0	4	5	5	5	4	6	7	5	7	2	50
Hárskút	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	9
Herend	1	1	6	1	3	1	3	3	4	4	1	2	30
Hidegkút	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	3
Márkó	0	0	2	1	0	1	3	2	2	0	0	2	13
Mencshely	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	5
Nagyvázsony	0	0	5	3	2	2	0	2	2	5	2	5	28
Nemesvámos	1	0	6	5	4	2	4	1	3	1	5	10	42
Pula	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
Sóly	0	0	0	1	1	1	3	0	0	1	1	2	10
Szentgál	1	0	2	6	4	3	3	3	5	3	7	6	43
Tótvázsony	0	0	1	0	2	0	2	7	1	0	3	3	19
Veszprém	7	6	35	51	73	65	95	92	66	64	82	74	710
Veszprémfajsz	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
Vilonya	0	0	0	0	1	1	1	1	3	2	0	1	10
Vöröstó	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veszprém nélkül össz.	4	1	28	23	24	18	25	30	35	23	32	35	278
Összesen:	11	7	63	74	97	83	120	122	101	87	114	109	988

Forrás: Veszprém Megyei Kormányhivatal, Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály (saját készítés)

A Társulás településein a regisztrált álláskereső Veszprém nélküli megoszlása kétmódusú, vagyis két életkori korcsoportban, az 50-54 évesek, illetve a 62 évnél idősebbek körében legmagasabb a regisztráltak száma (összesen: 35-35 fővel). A következő legmagasabb gyakoriságú korcsoport a 60-62 évesek csoportja 32 fővel, itt felülreprezentált Hajmáskér és Szentgál település. Az álláskereső száma a 18-19 évesek korcsoportjaiban a legalacsonyabb, csupán egy-egy fővel négy településen regisztráltak fiatalokat (Hárskút, Herend, Nemesvámos, Szentgál). A 35-39 évesek korcsoportjában szintén alacsony a számuk, egyedül Hajmáskér felülreprezentált, míg a többi korcsoportban átlagosan 25 fő körüli (a 20-34

éveseknél rendre: 28, 23, 24, a 40-49 és az 55-59 éveseknél rendre: 25, 30, 23 fő). A fiatal felnőttek leginkább Hajmáskér, Nagyvázsony és Szentgál településeken nem tudnak elhelyezkedni. Míg a középkorú aktívak Hajmáskér, Nemesvámos és Tótvázsony településeken nem találnak megfelelő állást. Veszprém városa esetében a legkevesebb regisztrált álláskeresőt a legfiatalabb korosztályoknál, míg a legtöbbet a 40-49 évesek körében találjuk.

A következőkben a munkaerő-piaci szempontból legnehezebb helyzetben lévő korcsoportokat, a 24 év alattiakat és a 62 év felettieket vonjuk vizsgálatunk fókuszába. A fiatalabb, illetve az idősebb munkavállalók munkaerő-piaci helyzetét megvizsgálva azt tapasztaltuk, hogy a korábbi kedvező foglalkoztatási folyamatok valamelyest megtorpantak (6. sz. táblázat).

6. sz. táblázat: Regisztrált álláskeresők száma a legfiatalabb és a legidősebb korcsoportokban a Társuláshoz tartozó településeken, 2021. december (fő)

Település neve	24 év alatti		50-62 éves		62 év felett	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021
Bánd	0	0	2	3	0	1
Barnag	1	0	0	1	0	0
Eplény	0	0	3	4	0	0
Hajmáskér	7	4	16	19	3	2
Hárskút	0	2	1	2	2	1
Herend	2	8	15	9	2	2
Hidegkút	0	0	3	1	1	0
Márkó	0	2	2	2	1	2
Mencshely	0	0	3	3	1	0
Nagyvázsony	5	5	9	9	4	5
Nemesvámos	1	7	15	9	3	10
Pula	0	1	0	0	0	0
Sóly	0	0	4	2	1	2
Szentgál	2	3	15	15	3	6
Tótvázsony	0	1	2	4	1	3
Veszprém	51	48	203	212	47	74
Veszprémfajsz	0	0	0	2	0	0
Vilonya	0	0	5	5	0	1
Vöröstó	0	0	0	0	0	0
Veszprém nélkül össz.:	18	33	95	90	22	35
Összesen:	69	81	298	302	69	109

Forrás: Veszprém Megyei Kormányhivatal, Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály (saját készítés)

A kistérség **24 év alatti** regisztrált álláskeresőinek száma 2015-ről 2017-re 148-ról 61 főre csökkent, míg számuk a 2019-es 69 főről jelen vizsgálat időpontjára, 2021-re 81 főre

emelkedett. Veszprém városában a fiatal álláskeresők száma 2018-ra a korábbi 113 főről 36 főre apadt, azonban 2019-re 51 főt ért el, ami 2021-re nagyságrendileg változatlan maradt (48 fő). Az **50-62 évesek** körében 2015-ről 2017-re javulás, majd 2017-ről 2019-re szintén visszaesés volt tapasztalható: 89 főről 95-re emelkedett az álláskeresők száma, 2021-ben pedig 90 főnél állapodott meg. E korcsoport kiugró emelkedést mutat Veszprém város esetében is, ahol a 2017-es 131 főről 2019-re 203-ra ugrott a regisztráltak létszáma (ami 65%-os növekedést jelent), mely érték 2021-re 212 főre emelkedett. Az öszülő társadalom tagjainál, tehát a **62 év felettiek** esetében összesen 109 fő regisztrált álláskeresőt tartanak nyilván a Munkaügyi Hivatalok, itt a veszprémi lakosok száma 74 fő, tehát a Társulás kistérségeiben e korcsoportban összesen 35 fő a létszám. A legidősebbek körében Veszprém városában jelentős csökkenést tapasztaltunk 2017-hez képest, míg korábban 104 fő, 2019 végén 47 fő keresett munkát, azonban a járvány miatti leépítéseknek köszönhetően 2021-re számuk 74 főre emelkedett.

Arról pedig, hogyan alakult a regisztrált álláskeresők nemek szerinti megoszlása, a 7. sz. táblázat nyújt tájékoztatást.

7. sz. táblázat: Regisztrált álláskeresők nemek szerinti megoszlása a Társulás településein, 2021. december (fő)

Település neve	Férfi	Nő	Összesen
Bánd	3	1	4
Barnag	1	2	3
Eplény	2	3	5
Hajmáskér	20	30	50
Hárskút	7	2	9
Herend	20	10	30
Hidegkút	1	2	3
Márkó	8	5	13
Mencshely	3	2	5
Nagyvázsony	15	13	28
Nemesvámos	22	20	42
Pula	1	1	2
Sóly	6	4	10
Szentgál	22	21	43
Tótvázsony	14	5	19
Veszprém	343	367	710
Veszprémfajsz	0	2	2
Vilonya	4	6	10
Vöröstó	0	0	0
Összesen:	492	496	988

Forrás: Veszprém Megyei Kormányhivatal, Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály (saját készítés)

A táblázat összesítő sora mutatja, hogy a Társuláshoz tartozó településeken a nemek szerinti megoszlás nagyjából kiegyenlített. Azonban, ha Veszprémet kiemeljük - ahol valamivel több nő keres munkát, mint férfi -, látható, hogy a kistelepülések álláskeresői inkább férfiak (2019: 146, 2021: 149 fő). Tehát kevesebb a regisztrált nő, jóllehet a számuk a két évvel ezelőttihez képest kissé elemelkedett (2019: 114, 2021: 129 fő). A települések között Herend és Tótvázsony esetében a férfiak, Hajmáskéren a nők felülreprezentáltak. Meg kell még jegyezni, hogy a kistérség egyik településén egyáltalán nincs nyilvántartott, regisztrált álláskereső (Vöröstó).

A foglalkoztatási helyzettel kapcsolatosan hat kérdést tartalmazott a kérdőív, melyek közül az első a polgármesterek, jegyzők átfogó helyzetértékeléséről gyűjtött információkat a témakörben, a második a foglalkoztatás javítására tervbe vett lépéseket, a harmadik a nem regisztrált tartós munkanélküliek becsült számát, a negyedik a tartós munkanélküliek munkaerő-piacra történő visszatérését elősegítő helyi megoldásokat, azok hatékonyságát, finanszírozási hátterét tudakolta, míg az ötödik-hatodik a helyi szociális szervezetekről és az ott foglalkoztatottak számáról kérdezett.

A **foglalkoztatottságot befolyásoló tényezők** között az önkormányzatok vezetői leggyakrabban a helyi vállalkozásokat, mint elsődleges foglalkoztatókat említették (pl. Hárskút, Herend, Nagyvázsóny, Szentgál), illetve a környező városokban működő vállalatokat, ipartelepeket, amelyek munkalehetőséget biztosítanak a helyi lakosok számára (Hidegkút, Tótvázsony, Vilonya, Pula, Bánd, Márkó). Egy-egy esetben az idényjellegű munkákat sorolták a foglalkoztatást befolyásoló tényezők közé (Barnag), vagy arról számoltak be, hogy helyben nincs munkahely (Sóly, Vöröstó).

A kérdőívekből néhány választ alábbiakban részletesen is idézünk:

- „Jó a lakosság foglalkoztatottsága. Egy új munkahely van kilátásban, egy korábbi komposztálással foglalkozó vállalkozást éleszt újra egy új befektető” (Mencshely)
- „Vállalkozások számának növekedése tapasztalható a településen. A kis- és közepes vállalkozások munkaerő-kereslete emelkedett.” (Herend)
- „Kevés a helyi vállalkozás, a lakosság nagy része eljár dolgozni a környező településekre. A vírushelyzet hozadékaként a környékbeli nagy üzemekben sajnos sorozatosak az átalakulások, megszűnések, ennek kapcsán elbocsátások, ami eléggé elkeserítő. A településen működik a közfoglalkoztatás, melynek keretében pár embert tud foglalkoztatni az önkormányzat.” (Hidegkút)

- „Nagyon sok a munkahely a településen. A munkanélküliség egyáltalán nem jellemző.” (Nemesvámos)
- „Igen, a településen a fejlesztések többek között ezt a célt is szolgálják. Időközben elkészült az egyik legnagyobb beruházás, a bekötőút felújítása.” (Barnag)
- „Nincs probléma ezen a téren. Van munkalehetőség.” (Hajmáskér)
- „Kevés lehetőség van a helybeni munkára, 3-4 éve épült egy üzem, a lakosság 1-2%-a tud csak helyben dolgozni. Közel van Veszprém, Nemesvámos, a lakosság 90%-a Veszprém irányában dolgozik.” (Tótvázsony)
- „Helyben lenne munka, de inkább eljárnak üzemekbe dolgozni, illetve idényjelleggel a szőlőkben, a lovardában dolgoznak. A kertészet (8-10 fővel) üzemel. Vagy a boltban lenne munka, de valahogy nem szeretnek helyben dolgozni.” (Barnag)
- „Kinizsi Várfejlesztés vállalkozásösztönző hatása érvényesül, új munkahelyek jelennek meg.” (Nagyvázsony)

A **foglalkoztatottság emelésére** többféle megoldást alkalmaznak a Társulás települései. A polgármesterek megpróbálják a „vállalkozásokat a településre csábítani” (Hidegkút), illetve „meglévő vállalkozások fejlesztési lehetőségeit támogatni” (Hajmáskér, Herend, Barnag, Tótvázsony, Vilonya). Néhány esetben pedig úgy látják, hogy: „nincs rá szükség” (Nemesvámos), vagy a településen munkaerőhiány van (Nagyvázsony), vagy úgy nyilatkoztak, hogy „nem tesz erőfeszítéseket az önkormányzat a foglalkoztatottság emelésére” (Eplény, Veszprémfajsza), míg néhány esetben a kérdés nem került megválaszolásra (Barnag, Pula, Soly, Vöröstó).

A kérdőívekből néhány választ részletesen is idézünk:

- „A helyi cégeket segítjük. A vállalkozóktól függ, hogy ők akarnak-e fejleszteni, és ha kell hivatali támogatás, akkor ebben segítünk.” (Tótvázsony)
- „Az önkormányzatunknak nincs olyan jellegű földterülete, vagy saját tulajdonú üzeme, ahol munkahelyet tudna biztosítani, elsődleges önkormányzati munkaerő-piaci forrás a közfoglalkoztatás, azon keresztül igyekszünk a Munkaügyi Központnál regisztrált munkanélkülieket foglalkoztatni. Próbálunk a helyi vállalkozásoknak segíteni, hogy ők is tudjanak helyi szinten vilonyai lakosokat munkába állítani.” (Vilonya)
- „A közfoglalkoztatást próbáltuk, de a kevés fizetés miatt nem jönnek. A falu költségvetése nem teszi lehetővé további munkatársak felvételét, pedig szükség lenne rájuk.” (Mencshely)

- „Nincs munkanélküliség a településen. Az önkormányzat a közfoglalkoztatás keretein belül tudna munkát adni.” (Bánd)
- Pályázatokból, határozott időre tudunk embereket foglalkoztatni.” (Szentgál)

A munkaerő-piacról tartósan távollévő aktív, munkaképes korú népesség nagyobb létszáma csupán néhány településen jellemző. A nem regisztrált **tartósan munkanélküli lakosok becsült száma** Szentgálon 60 fő, Tótvázsony településen 10-15 fő (de ők alkalmi munkákból megélnek, segílyt nem igényelnek), Herenden és Márkón 4-5 fő, Pulán 3-4 fő, Mencshelyen 3 fő, Vilonyán 2-3 fő, Nagyvázsony esetében 1-2 fő. Barnagon, Bándon, Hárskúton, Hajmáskéren, Hidegkúton, Sólyon, Tótvázsonyban és Veszprémfajszon a településvezetők azt válaszolták, hogy "nincs" vagy „nem jellemző” hogy lenne a munkaerő-piacról tartósan kiszorult személy a lakosság körében. Eplényen, Nemesvámoson és Hidegkúton jeleztek még 1-1 főt, utóbbi településen az illető alkalmi munkákat vállal, illetve Vöröstó településen is 1 fő került a kérdőívben feltüntetésre, de ő fogyatékos (60 éves).

A **tartós munkanélküliség kezelésére** általában tehát nincs szükség a településeken (Barnag, Eplény, Hidegkút, Sóly, Hárskút, Herend, Nagyvázsony, Nemesvámos, Tótvázsony, Veszprémfajsz, Vilonya, Vöröstó), ezért a polgármesterek az esélyegyenlőségi terven felül erre irányuló helyi programot nem dolgoztak ki. További lehetőség a közmunkaprogramban történő részvétel (Hajmáskér, Bánd), azonban ez nem jellemző a kistérségben, Márkó polgármestere úgy nyilatkozott, hogy „Sok ember tért vissza a közfoglalkoztatásból az aktív foglalkoztatásba.”. Általában a közfoglalkoztatás nem népszerű, jellemzően nem is veszik igénybe azokat a rászorulókat: „A közmunka program lehetőségével nem éltek a tartósan munkanélküliek. Egyik oka, hogy kevésnek tartják az összeget, illetve a munka-, teherbíró képességük is alacsony.” (Pula); „A közfoglalkoztatás programjába a tartós munkanélküliek (3 fő) nem léptek be.” (Mencshely). Ezen kívül egyéb támogatási formák is megtalálhatók: „Települési támogatások vannak, melyeket szociális keretből finanszírozunk.” (Szentgál).

A Társulás településein, egy kivételtől eltekintve, nem működik **helyi szociális szövetkezet**. A kivétel Herend, ahol a Bakony Team Szociális Szövetkezet működik továbbra is, melynek keretében a foglalkoztatás ingatlanok takarítása céljából történik elsősorban. A szövetkezet által foglalkoztatottak számáról az önkormányzat nem rendelkezett információkkal.

4. 4. LAKÁSHELYZET

Veszprém város közelsége, oktatási, kulturális, valamint munkaerő-piaci szerepe továbbra is kedvezően hat az érintett településeken való otthonteremtésre. A készített adatlapok információi alapján a lakáshelyzet általában jónak mondható, a lakások többnyire összkomfortosak, csak néhány településen számoltak be alacsony komfortfokozatú lakások jelenlétéről.

Továbbra sem jellemző, hogy a lakásprobléma jelentős számban érintené a lakosságot. A problémát jelző legtöbb polgármester, jegyző, szociális ügyintéző legfeljebb egy-két esetszámról számolt be. Az elkészített interjúk alapján Herend, Szentgál. Tótvázsony és Nagyvázsony jelzett nagyobb arányt. Herendnél továbbra is Bányatelepen találhatók még leromlott állapotú, alacsony komfortfokozatú lakások.

Lakásfenntartáshoz kapcsolódó pénzbeli vagy természetbeni támogatást 2018-ban 12, 2022-ben 15 település (Veszprém nélkül) biztosított rendeletei alapján. Lakhatási támogatást továbbra is Herenden és Szentgálon vették leginkább igénybe (51 fő), de 10 fővel kevesebben, mint két évvel ezelőtt. Természetbeni juttatások közül a tűzifa igénybevétele jelentősen növekedett (2019-ben az összes települést tekintve 124 fő, 2021-ben 185 fő). Hajmáskér, Sóly fűtéstámogatással igyekszik segíteni azoknak, akik szociális célú tűzifa támogatásban nem részesülhetnek.

Szociális bérlakásra a kistelepüléseken jellemzően nem mutatkozik igény, kivétel ez alól Herend.

A pandémia következménye lett, hogy a balaton-felvidéki településeken szinte az összes eladó ingatlan gazdára talált, ami az ingatlanok komfortfokozatainak javulását is hozta. Az ingatlanárak aránytalan növekedése viszont megnehezíti a falun belüli fiatalság helyben maradását.

Hajléktalan személyről a települések (nem számolva Veszprém városával) nem tudnak, mindösszesen két település (Nemesvámos, Márkó) jelezte, hogy tudomása van róla, hogy lakcím nélkülüként élnek, de számukra is megoldott a lakhatás.

4. 5. KÖZLEKEDÉS

A településeket körülvéő közúthálózatot továbbra is általában jó, de legalább elfogadható állapotúnak jellemzik a polgármesterek. A nagyobb városok (Ajka, Balatonfüred, Veszprém) könnyen megközelíthetőek, az utak minőségét a megkérdezettek valamivel jobbnak ítélik meg Veszprém irányába.

Az elmúlt két évben nagyon jelentős számban történtek útfelújítások belterületen, például Márkón szinte az összes utca aszfaltozására sor került. Viszont továbbra is vannak állami fenntartású utak, amelyek felújításra szorulnának. Több település beszámolt arról, hogy az átmenő forgalom nagymértékben megnőtt, ami az utak minőségét rontotta és veszélyessé váltak bizonyos útszakaszok. Ennek mérséklésére kezdeményezték falun belül a 40 km/h táblák kihelyezését.

A tömegközlekedés járatainak számával, indulásuk gyakoriságával kapcsolatban 2022-ben is kevés panasszal találkoztunk. Az önkormányzatokat képviselő megkérdezett személyek szerint általánosságban megfelelő a járatok gyakorisága, csak elvétve hallottunk olyanról, mely szerint szükséges volna változtatni a járatok indításának idején, gyakoriságán. Balatonfelvidéki településeken jelezték, hogy Balaton felé gyakoribb járat indulásokat szeretnének.

4. 6. KIREKESZTŐDÉS

A veszprémi társult települések a gazdasági helyzetük, valamint a foglalkoztatottság tekintetében országosan kedvező helyzetűek, ugyanakkor fontosnak érezzük hangsúlyozni azokat a gondolatokat, amelyeket már a 2008-as Konceptióban²¹ is kiemelésre kerültek: „A térségben élő munkanélküliek, a lakhatási gondokkal küszködők, az alacsony jövedelmük miatt pénzübeli, illetve természetbeni ellátásra szoruló személyek szükségleteinek felmérése, alapvető szükségleteik biztosítása elengedhetetlen az emberi méltóság, mint alkotmányos jog gyakorlásához. Idősödő társadalmunkban komoly feladatot jelent az idős emberekre való odafigyelés, és egyre többen szorulnak segítségre amiatt is, hogy gyermeküket egyedül nevelik. A kirekesztettség szempontjából veszélyeztetett csoportnak tekintjük az időseket, az egyedülállókat, a munkanélkülieket, az alacsony jövedelműeket, a romákat, a fogyatékkal élőket, a pszichiátriai betegeket és a szenvedélybetegeket. A vizsgálat alapján megállapítható, hogy a településeken leginkább az idősekről és a munkanélküliekről való gondoskodásra, néhány településen a fogyatékkal élők megsegítésére, elvétve pszichiátriai beteg, illetve szenvedélybeteg személyek ellátására, segítésére volna szükség. Az idősekről való gondoskodásnak több szociálpolitikai szereplője is (önkormányzati, egyházi szervezet) jelen van a térségben.

---

²¹ Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója, 2008.

A szociális ellátásokat szabályozó helyi rendeleteket legtöbb település 2021-ben módosította, egyes települések annak szerkezetét, mások csak az igénybevétel módját. Szinte az összes támogatási forma jövedelemhez kötött lett, viszont az igénybevétel feltételeit egyes támogatási formák esetében módosították, annak érdekében, hogy az igénybevételt elősegítsék. Tótvázsony új támogatást hozott létre, étkezési támogatás címmel azon családoknak, akik tartós beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek elnevezésű igazolással BNO K kóddal rendelkező gyermeket nevelnek. A méltányossági ápolási díj megszűnt Vöröstó, Nemesvámos és Barnag településeken. Barnag az előző felülvizsgálatnál tervezte a születési- és közlekedési támogatás bevezetését, ebből gyermekszületési támogatás valósult meg.

Az elmúlt felülvizsgálatnál Barnag tervezte az iskolakezdési támogatás összegének emelését, ez nem valósult meg, ellenben a temetési támogatást nagyon nagy mértékben megemelte. Nemesvámos tervezte a temetési támogatás emelését, Hidegkút a gyermekszületési támogatás bevezetését, ezekre nem került sor.

A temetési támogatások összegei általában 15 és 30 ezer forint között változnak, a legmagasabb összeget két település Barnag és Veszprémfajsz (80 ezer Ft) nyújtja. A települések a köztemetést továbbra is kötelező természetbeni szolgáltatásként nyújtják. A lakásfenntartási támogatási formák legtöbb esetben változatlanok maradtak. Herend, Veszprém, Szentgál emelte az összeget, Tótvázsony csökkentette. Az állam által biztosított közgyógyellátás mellett, vagy az arra nem jogosultak számára, 11 település továbbra is biztosítja a gyógyszer-támogatás lehetőségét is. Sóly továbbra is megtartotta a településen élő súlyosan beteg, testi vagy szellemi fogyatékos személyek egyszeri támogatását. A iskolakezdési támogatást a települések jelentős része továbbra is biztosítja. Több település ahol jövedelemtől független volt, ott is jövedelemhatárhoz kötötték, kivétel Szentgál.

A tótvázsonyi körjegyzőségből Hárskút, Vöröstó tartotta meg a továbbtanulási támogatást és egyedül Hárskút ad végzős diákok számára egyszeri juttatást (20 ezer forint). A születési támogatások a legtöbb településnél már megtalálhatók, viszont a kisebb településeknél korábban jövedelemtől függetlenül is nyújtották a támogatást. Mostanra egyedül a vilonyai Önkormányzat az ahol csak az anya lakcímét nézik. A támogatás összegét egyedül Nagyvázsóny emelte 10 ezer forinttal. Több település ad egyszeri alapélelmiszer-, tisztítószer csomagot, például Barnag, Pula, Mencshely, amelyet különböző módon értékelnek a lakosok. Sóly szociális rendeletét kénytelen volt szűkíteni. Továbbra is egyedül a tótvázsonyi körjegyzőség települései nyújtanak kamatmentes kölcsönt (településenként változó összegekkel és futamidőkkel). Barnag együttműködve a Nagycsaládosok Egyesületével

továbbra is aktívan részt vesz az Élelmiszerbank által meghirdetett élelmiszermentő akcióban, a túlzott adminisztrációs terhek ellenére is. A fűtési támogatás egyre több település rendeletében megjelenik, mint rendkívüli települési támogatási forma. Vöröstón tavaly minden háztartás kapott 60 ezer forint fűtés támogatást. A szociális célú tűzifa támogatást több település is nyújtja, de különböző formában. Van ahol az önkormányzat kiegészíti az állami juttatást, valahol teljes egészében az önkormányzat biztosítja, pl. Mencshely.

A helyi rendeletek a szociális alapszolgáltatásokat továbbra is változó részletességgel, pontossággal szabályozzák. Több településnél (pl. Barnag, Hidegkút, Mencshely, Nagyvázsony, Pula, Tótvázsony, Vöröstó) továbbra is pontatlan a szolgáltatók megnevezése, pl. Veszprémi Családsegítő és Gyermejkölési Integrált Intézmény korábbi elnevezése szerepel, illetve a megszűnések, a szolgáltató-váltások sincsenek jelölve.

Összességében elmondható a települések pénzübeli- és természetben nyújtott ellátásaihoz kapcsolódó adatok alapján, hogy a lakhatáshoz- és a temetéshez, iskolakezdéshez kapcsolódó támogatásokat, valamint a rendkívüli települési támogatásokat veszik leginkább igénybe a rászorulóknak. A természetben nyújtott szociális ellátások közül a leggyakrabban igénybe vett a gyermekétkeztetés és a tűzifa támogatás. Kistépülések esetén alacsony a támogatásokat igénybevevők száma, vélhetően még működik a megbélyegzéstől való félelem, főleg az időskorúak esetében.

A kistérségi települések nem rendelkeznek olyan nyilvántartással, mely alapján felmérhető lenne, hogy mennyi a pszichiátriai és/vagy szenvedélybetegnek száma a településen. Az ilyen jellegű „leszakadások” helyi kezelésére a Szociális törvény továbbra sem nyújt megoldást. Ellenben két településen is (Nagyvázsony, Nemesvámos) próbálnak az alkoholfüggők számára prevenciós programot biztosítani.

4.7. FALUGONDNOKI ÉS TANYAGONDNOKI SZOLGÁLTATÁS

Az alacsony lélekszámú községekben a falugondnoki, ill. a tanyagondnoki szolgáltatás hivatott segíteni a közszolgáltatásokhoz való hozzájutást, a szociális szükségletek kielégítését. 2008-ban még csupán 6 település, 2018-ban 9 település élt ezzel a lehetőséggel. Jelenleg 10 településen, Barnagon, Eplényben, Hárskúton, Hidegkúton, Mencshelyen, Pulán, Súlyban, Szentgálon, Tótvázsonyban és Vöröstón működik falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás. Veszprémfajszon folyamatban van a falugondnoki szolgáltatás bevezetése.

A falugondnoki szolgálatot igénylők számának növekedéséről Hárskút számolt be. A Magyar Falu Programon belül nyert új kisbuszt Mencshely, Herend, várólistás Pula.

4.8. CSALÁDOKNAK, GYERMEKEKNEK NYÚJTOTT ELLÁTÁSOK

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) rendelkezik arról, hogy a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei különböző okok miatt napközbeni ellátásukról gondoskodni nem tudnak. A gyermekek napközbeni ellátási formái közé tartozik a bölcsőde, a napközbeni gyermekfelügyelet és az alternatív napközbeni ellátás.

„Ha a bölcsődei ellátásra az adott településen legalább öt gyermek tekintetében igény jelentkezik, vagy a település – jogszabályban meghatározottak szerint megállapított – 3 év alatti lakosainak száma meghaladja a 40 főt, a (3) bekezdés a) pontja alá nem tartozó települési önkormányzat köteles gondoskodni a gyermekek bölcsődei ellátásáról a 42. § (2) bekezdése szerinti bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatások bármelyik formájának biztosításával, önállóan, társulásban vagy ellátási szerződés útján.” (Gyvt. 94. § (3a) bek.)

Az önkormányzatok a fenti törvényi kötelezettségüknek igyekeznek eleget tenni. A Társuláshoz tartozó települések nagy részének népessége 10.000 fő alatti, így bölcsődét anyagiak és megfelelő számú gyermek hiányában nem tudnak fenntartani. A családok a bölcsődei ellátást a környező, nagyobb településeken veszik igénybe. Több település is társulás formában biztosítja a bölcsődei és óvodai ellátást (Tótvázsony-Hidegkút, Nagyvázsony-Pula- Mencshely-Vöröstó, Hajmáskér-Sóly, Vilonya).

Ebben a felülvizsgálati időszakban jellemzően óvoda és bölcsőde felújítások történtek. A Herendi Hétszínvirág Óvoda- és Bölcsőde kibővült egy új bölcsődei csoportnak és kiszolgálóhelyiségnek a biztosítására szolgáló épületrésszel. A bővítésre azért volt szükség, mert a környező kistépülésekről, ahol nem megoldott a bölcsődei elhelyezés, ide hozzák a gyermekeket. Bádon a 2021-re tervezett bölcsődeindítás - Herenddel együttműködésben - még nem tudott megvalósulni. Nemesvámoson az elmúlt években jelentős fejlesztések történtek. A családi bölcsőde mellett 2019-ben átadásra került egy önkormányzati fenntartású bölcsőde, amelynek tervezik a bővítését. A bölcsőde a veszprémfajsi gyermekeket is fogadja a két önkormányzat megállapodása alapján. Tótvázsonyban egy épületben működik a bölcsőde, minibölcsőde és az óvoda. Az épület bővítésének köszönhetően a bölcsődei csoport létszámának növelésére kerülhetett sor, 12 fő helyett 19 gyermeket tudnak fogadni. A bölcsődei ellátás Eplényben, Hárskúton, Márkón, Hajmáskéren, Sólyban azért nem működik, mert a lakosság részéről nem volt rá igény. Az 500 főnél kisebb településeken többnyire óvoda sem működik, az itt élők az óvodai ellátást a környező, nagyobb településeken tudják

igénybe venni. Az óvodát működtető települések két és fél éves kortól fogadják a gyerekeket, ezzel is korrigálva a bölcsődei ellátás hiányosságait. Az elmúlt két évben a települések jelentős részében az óvodai ellátás színvonala tovább emelkedett. Az előző felülvizsgálati időszakban több település is sikerrel pályázott a Magyar Falu Program keretében óvoda felújításra (Bánd, Hajmáskér, Herend, Nagyvázsony). A felújítások még zajlanak Bándon. Hajmáskéren az udvarfelújítás van folyamatban. Nagyvázsonyban is folyamatos a fejlesztés, napelem felszerelését és férőhely bővítését tervezik. A mencshelyi önkormányzat a lakossági igényeknek megfelelően helyben szeretne volna megoldani a gyermekek napközbeni ellátását. Sajnos forrás hiányában ez a terv nem valósulhatott meg. A gyermekeket a falugondnoki szolgálat viszi Nagyvázsonyba bölcsődébe, óvodába. Nemesvámoson tervezik az óvoda felújítását és ennek részeként a konyha főzőkapacitásának növelését, valamint férőhely bővítését. A településen működik egy magyar-angol nyelvű, alapítványi fenntartású magánóvoda is. Bándon folyamatban van az óvoda felújítása. Sólyból Hajmáskérre viszik az óvodába a gyerekeket. Az önkormányzat a pályázati forrásból vásárolt kisbuszával továbbra is naponta szállítja az óvodásokat. A szállítás költségét az önkormányzat magára vállalta. Pulán a falugondnoki kisbusz viszi az óvodásokat és a kisiskolásokat Nagyvázsonyba. Amennyiben jogszabályváltozás történik és előírják, hogy a szállítás során külön kísért is biztosítani kell, ennek megoldása komoly nehézséget fog okozni. Szentgálon zajlanak a felújítási munkálatok, tervezik az óvodai férőhely bővítését is. Herend önkormányzata alternatív napközbeni ellátás keretében - a nyári időszakban, több héten át - napközis tábort működtet. Mencshelyen az evangélikus egyház szervezésében történik a nyári táborok szervezése. Hárskúton új játszótér épült.

A Szociális törvény 86. § (1) bekezdés (a) pontja szerint *„A települési önkormányzat köteles biztosítani a családsegítést, ha polgármesteri hivatalt működtet vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van.”*

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításáról az alábbiak szerint rendelkezik a jogszabály:

„Gyvt. 94. §. (2a)²² Polgármesteri hivatalt működtető települési önkormányzat, a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat által működtetett gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a közös

---

²² Megállapította: 2016. évi LXVII. törvény 53. §. Hatályos: 2017. 01. 01-től.

önkormányzati hivatalhoz tartozó települések lakosságára terjed ki. Amennyiben a gyermekjóléti szolgálat fenntartója társulás, a társulás társulási megállapodásban megjelölt székhelye kizárólag az e bekezdés szerint feladatellátásra kötelezett önkormányzat lehet.”

A családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást – amely 2016-tól már csak integrált formában működtethető – a térségben az alábbi szolgáltatók biztosítják:

- Herend Környéki Önkormányzatok Család- és Gyermekjóléti Szolgálata;
- Berhidai Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat;
- Veszprémi Családsegítő és Gyermekjóléti Integrált Intézmény, amelynek ellátási területe kibővült. 2021. január 1-től Hajmáskéren és Sólyban az Önkormányzatok kérésére átvették a szolgáltatást a Bendola Humánszolgáltató Bt-től.

5. A VESZPRÉMI KISTÉRSÉGI TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁS SZOCIÁLIS ELLÁTÁSI KÖTELEZETTSÉGE

A Társulás) fenntartásában működő VKTT Egyesített Szociális Intézményének (továbbiakban: ESZI) az alábbi településekre vonatkozóan van működési engedélye:

1. *Étkeztetés* Barnag, Bánd, Eplény, Hajmáskér, Herend, Hidegkút, Márkó, Mencshely, Nagyvázsony, Nemesvámos, Pula, Sóly, Szentgál, Tótvázsony, Veszprém, Veszprémfajsz, Vilonya és Vöröstó közigazgatási területe.
2. *Házi segítségnyújtás szociális alapszolgáltatás:* Barnag, Bánd, Eplény, Hajmáskér, Hárskút, Herend, Hidegkút, Márkó, Mencshely, Nagyvázsony, Nemesvámos, Pula, Sóly, Szentgál, Tótvázsony, Veszprém, Veszprémfajsz, Vilonya és Vöröstó közigazgatási területe.
3. *Idősek nappali ellátása szociális alapszolgáltatás:* Herend és Veszprém közigazgatási területe.
4. *Személyes gondoskodást nyújtó szociális szakosított ellátás (idősek átmeneti otthona, idősek otthona):* a Társulásban résztvevő valamennyi település (Hárskút 2021. január 1-jétől veszi igénybe ezeket az ellátásokat).
5. Állami feladatellátás körében feladat-ellátási szerződés alapján biztosítja a *jelzőrendszeres házi segítségnyújtás alapszolgáltatást* Veszprém közigazgatási területén.

Ezen kívül a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működő Göllesz Viktor Fogytékos Személyek Nappali Intézménye nyújtja a *felnőtt értelmi fogyatékosok nappali ellátását* Bánd, Hajmáskér, Hárskút, Herend, Hidegkút, Márkó,

Nemesvámos, Sóly, Szentgál, Tótvázsony, Veszprém, Veszprémfajsz települések közigazgatási területén élő lakosokra kiterjedően.

Továbbá a Társulás tagja Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata a fenntartásában működő Veszprémi Bölcsődei és Egészségügyi Alapellátási Integrált Intézmény biztosítja a *sürgősségi egészségügyi alapellátást* (központi háziorvosi ügyeletet) valamint a *védőnői szolgálatot* Eplény közigazgatási területén.

5.1. ÉTKEZTETÉS

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak biztosítanak napi egyszeri meleg ételt, akik koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt nem képesek önmagukat e tekintetben ellátni. A szolgáltatás a települések helyi igényei és adottságai szerint valósul meg az étkeztetés, elvitellel, helyben fogyasztással vagy házhoz szállítással. Az étkeztetést a kisközségekben leginkább elvitellel vagy kiszállítással biztosítják. A szolgáltatás hétfőig és ünnepnapokon Veszprém közigazgatási területén igénybe vehető, a többi településen továbbra sem.

8. sz. táblázat: A szociális étkeztetést igénybe vevők száma 2021-ben

Település neve	Étkeztetést igénybe vevők 2019 -ben	Étkeztetést igénybe vevők 2021 -ben	A szolgáltatást biztosító intézmény
Barnag	2 fő	4 fő	ESZI ^{23*}
Bánd	12 fő	14 fő	ESZI
Eplény	23 fő	16 fő	ESZI
Hajmáskér	-		nem igényelték
Hárskút	36 fő	41 fő	helyi önkormányzat*
Herend	51 fő	44 fő	ESZI
Hidegkút	10 fő	13 fő	ESZI
Márkó	14 fő	7 fő	ESZI
Mencshely	6 fő	9 fő	ESZI
Nagyvázsony	79 fő	72 fő	ESZI
Nemesvámos	97 fő	114 fő	ESZI

^{23*} A Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Egyesített Szociális Intézménye.

Település neve	Étkeztetést igénybe vevők 2019 -ben	Étkeztetést igénybe vevők 2021 -ben	A szolgáltatást biztosító intézmény
Pula	8 fő	10 fő	ESZI
Sóly	-		nem igényelték
Szentgál	42 fő	32 fő	ESZI
Tótvázsony	40 fő	41 fő	ESZI
Veszprém	310 fő 106 fő	411 fő 102 fő	ESZI „Életöröm” Idősek Otthona**
Veszprémfajsz	-		nem igényelték
Vilonya	4 fő	4 fő	Berhidai Szociális és Gyermekjóléti Társulás*
Vöröstó	-		nem igényelték
Összesen	840 fő	934 fő	

Forrás: Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Egyesített Szociális Intézmény, a helyi önkormányzatok*, ill. az Életöröm” Idősek Otthona** adatszolgáltatása

Az ESZI által biztosított szociális étkeztetést Veszprémen kívül 12 településen veszik igénybe. Összesen közel 100 fővel emelkedett az igénybevevők száma a korábbi felülvizsgálathoz képest. Veszprémfajszon, Vöröstón, Hajmáskéren és Sólyon az önkormányzatok jelzése alapján a lakosság továbbra sem igényelte ezt a szolgáltatást. Hárskút és Vilonya a korábbi évekhez hasonlóan a Társuláson kívül oldja meg az ellátást.

A szolgáltatás minősége szempontjából továbbra is kíváncsok volna, hogy minden településen (ott is, ahol nem kifejezetten idős emberek számára főznek, hanem például oktatási intézmény tanulóinak, dolgozóinak) az idős ember speciális szükségleteit (diétát, ízvilágát stb.) figyelembe véve alakítsák ki az étrendet. Sajnos azonban a közétkeztetést biztosító konyháknál a diétás ételek főzéséhez a szükséges feltételek nem adóttak. Egyedül Veszprémben megoldott a diétás étkeztetés a bentlakásos intézmény konyhájának köszönhetően.

5.2. HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

A házi segítségnyújtás a rászoruló személyek saját lakóköznyezetében biztosítja az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az önálló életvitel fenntartásához szükséges ellátást. Ezt a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatást – lakosságszámtól függetlenül – kötelező minden települési önkormányzatnak biztosítani. Bánd, Márkó, Herend, Nemesvámos, Nagyvázsony, Szentgál, Tótvázsony, Veszprém a Társuláson keresztül az ESZI-vel, a többi település más szolgáltató közreműködésével (egyházi) látja el. Az előző felülvizsgálathoz képest a településeken nem jelent meg új szolgáltató. Hidegkút, Mencshely,

Veszprémfajsz esetében úgy véljük, szükség lenne egy tényleges igényfelmérés lebonyolítására. Az egyházi szervezetek nem a településekkel kötnek együttműködési megállapodást, ezért a települések vezetőinek legtöbb esetben nincs rálátása az időseik helyzetére és a szolgáltatás minőségére. Javasoljuk, hogy az Önkormányzatok kérjenek tájékoztatást a települést érintő szolgáltatásokról.

A szolgáltatók összesen 521 személyt láttak el 2021 decemberében, 71 fővel kevesebbet, mint 2019-ben. A csökkenés hátterében elsősorban az elhalálozás, az idősek otthonába kerülés állhat. Felmerülhet továbbá a nem a jogszabályi előírások szerint nyújtott ellátás ténye is, amely jellemző volt a megszűnt civil szolgáltatónál. A szolgáltatók a Szociális törvény által kötelezően előírt térítési díjat alkalmazzák. A Hajmáskéri-Sóly Társegyházközség presbitériuma havi 2.500,- Ft-ban maximálta a díj megfizetését, és amennyiben a térítési díj számított összege e fölött lenne, úgy lemond arról az ellátott javára. A szolgáltatók arról számoltak be, hogy viszonylag állandó a gondozónői létszámuk, nincs jelentős hiányuk és a továbbképzések is biztosítottak voltak a járványhelyzet előtt, több alkalommal kerültek kihelyezett továbbképzések a szolgálat székhelyén valamint a kollégák online továbbképzéseken is részt vesznek. A Covid-19 járvány igen komoly terhet rótt a szolgáltatókra, például a fertőtlenítőszeres és védőeszközök beszerzésével, a napi karantén esetek figyeléséhez és aktualizálásához kapcsolódó megnövekedett adminisztrációval, szervezeti átszervezésekkel. A kisebb falvakban olyan személyeket is elláttak, akikkel egyébként nem álltak szerződéses kapcsolatban. Megnövekedett az irodai adminisztráció a napi karantén esetek figyelésével, aktualizálásával. Szorosabb együttműködés és időbeni információáramlás lenne szükséges a térségben folyó munka koordinálására.

9. sz. táblázat: A házi segítségnyújtás igénybevételi mutatói 2021 decemberében és a szolgáltatást biztosító szervezetek

Település neve	Házi segítségnyújtást igénybe vevők száma 2019 decemberében	Házi segítségnyújtást igénybe vevők száma 2021 decemberében	A szolgáltatást biztosító szervezet
Barnag	3 fő (2019.05.30-ig)	0 fő	Hajmáskér-Sólyi Református²⁴
Bánd	7 fő	7 fő	ESZI²⁵
Eplény	10 fő	7 fő	ESZI
Hajmáskér	42 fő	26 fő	ESZI
		6 fő	ESZI

²⁴ Hajmáskér-Sólyi Református Társegyházközség Falugondnoki Szolgálat

²⁵ Veszprémi Kistérségi Többcélú Társulása Egyesített Szociális Intézménye

Település neve	Házi segítségnyújtást igénybe vevők száma 2019 decemberében	Házi segítségnyújtást igénybe vevők száma 2021 decemberében	A szolgáltatást biztosító szervezet
Hárskút	10 fő	6 fő	ESZI
Herend	10 fő	8 fő	ESZI
Hidegkút	-	-	-
Márkó	9 fő	7 fő	ESZI
Mencshely	9 fő	7fő	Hajmáskér-Sólyi Református
Nagyvázsony	18 fő	18 fő	ESZI
	28 fő	25 fő	Hajmáskér-Sólyi Református
Nemesvámos	10 fő	10 fő	ESZI
	19 fő	16 fő	Hajmáskér-Sólyi Református
Pula	17 fő	6 fő	Hajmáskér-Sólyi Református
Sóly			
	3 fő	0	Hajmáskér-Sólyi Református
Szentgál	14 fő	10 fő	ESZI
	-	-	-
Tótvázsony	14 fő	14 fő	ESZI
Veszprém	126 fő	133 fő	ESZI
	68fő	77 fő	Árpád-házi Szent Piroska Szeretetszolgálat
	149 fő	124 fő	Hajmáskér-Sólyi Református
Veszprémfajsz	-	-	-
Vilonya	2 fő	2 fő	Berhidai Szociális és Gyermekjóléti Társulás
	19 fő	14 fő	Hajmáskér-Sólyi Református
Vöröstó	5 fő	4 fő	Hajmáskér-Sólyi Református
Összesen	592 fő	521 fő	

Forrás: VKTT Egyesített Szociális Intézmény adatszolgáltatása, ill. a többi szolgáltató saját adatjelentése alapján.

5. 3. JELZŐRENDSZERES HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nem önkormányzati, hanem állami feladat. Gyors és szakszerű segítséget nyújt az otthonukban krízishelyzetbe kerülő idős, vagy pszichiátriai beteg, szenvedélybeteg személyek számára. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra igény

lenne valamennyi felmért településen, ugyanakkor a jelenlegi finanszírozási és technikai feltételek mellett ez az ellátás továbbra sem megoldott. Az igénybevevők mellett a hozzátartozóknak is biztonságérzetet ad és megteremti a saját otthonban maradás feltételeit. 2020. évben a VKTT Egyesített Szociális Intézmény korszerű készülékekre cserélte a korábbi rádiójeles jelzőket, megszűnt a telepített szerver központ, az új készülékhez központi diszpécser központ tartozik, mely a megadott számon értesíti az ügyeletest, továbbá a rendszerbe épített visszajelző hívás miatt a véletlen hívások szűrésre kerülnek. A gondozónői háttér változatlanul segíti a krízis esetén jelentkező időseket. Veszprémben 2021-ben 100 fő vette igénybe a szolgáltatást. Több esetben volt továbbra is téves riasztás, de a legjellemzőbb hívás okok a betegség, a rosszullet és az elesés voltak. A szociális rászorultságot vizsgálják a szolgáltatás igénylésekor.

5.4. IDŐSKORÚAK NAPPALI ELLÁTÁSA

A Társulásban résztvevő önkormányzatok közül a Szociális törvény 86. § (2) bekezdésének b) pontja minden 3000 főnél több állandó lakosú települést, így Hajmáskért, Herendet és Veszprémet kötelezi az időskorúak nappali ellátásának biztosítására. 2022-től mindhárom település biztosítja a törvényi előírások szerinti szolgáltatást.

Herenden, Veszprémben az időskorúak nappali ellátását az ESZI biztosítja. Veszprémben négy szervezeti egységben, Herenden pedig egy helyszínen lehet a szolgáltatást igénybe venni. A 2021-es összesített adatok szerint Herenden elsősorban a szabadidős programokra van igény, a veszprémi nappali intézményeknél viszont a mentális tanácsadások száma magas, és a szabadidős programok és az ügyintézés számát is jelentős. A veszprémi intézményeknél a nappali ellátásban résztvevők egyúttal a szociális étkeztetést is igénybe veszik. A herendi idősek klubja tárgyi feltételek hiányában továbbra sem tudja biztosítani a helyben fogyasztásos étkeztetést.

A demens nappali ellátás a Völgyikút utcai telephelyen 100%-os kihasználtsággal működik. Működési engedélye egyelőre Veszprém város ellátási területére van.

Közösségi célokat szolgáló nyugdíjasok klubját, alkalmankénti önkormányzati támogatással Nagyvázsony, Nemesvámos, Sóly és Hajmáskér települések működtetnek.

5.5. BENTLAKÁSOS INTÉZMÉNYEK

Az ápolást, gondozást nyújtó szakosított ellátást továbbra is az ESZI nyújtja valamennyi, a társulásban résztvevő település számára.

Az intézmény a székhelyén 72 fő, a telephelyén 59 fő ellátását tudja biztosítani. A kihasználtság teljes körű, továbbra is magas a szolgáltatásért sorban álló személyek száma. 2021. évben tovább nőtt a várakozók száma, sokan be sem kerülnek az otthonokba, a várakozás alatt haláloznak el.

A bentlakásos intézményben jelenleg – a lakóösszetételt tekintve – 5% alatt van a Társulásban résztvevő kistételepülésekről érkezők száma. Ennek ellenére – mivel ezek a települések bentlakásos intézményt nem tudnak fenntartani – szükséges, hogy ez az ellátás a kistérség településein élők számára továbbra is biztosítva legyen Veszprémben. A várólistán továbbra is 10 % alatti a kistérségi falvakból jelentkezők száma.

Az Időskorúak Gondozóháza 100%-os kihasználtsággal (hat fővel) működik.

A Covid-19 jelentős többlet terhet rótt a dolgozók számára, különösen karantén időszakban, illetve megnövekedett kiadást jelentett a fertőtlenítőszeres és védőfelszerelések beszerzése is. A járványügyi intézkedések betartásakor felmerült jelentősebb átalakítások szükségessége az épületeken belül, pl. több izolációs helyiség kialakítása.

5.6. FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK NAPPALI ELLÁTÁSA

A fogyatékos személyek nappali ellátásához kötődő segítségnyújtás igénybevételére a Társuláson belül csak Veszprémben van lehetőség. Működik azonban Tótvázsonyban is nappali ellátás – a Janka Tanya Nonprofit Kft. – amely autista értelmi fogyatékosok számára teremt napközi foglalkoztatási lehetőséget.

A társult önkormányzatok közigazgatási területén, ellátási szerződés útján továbbra is a Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye biztosítja a felnőtt értelmi fogyatékosok nappali ellátását. Jelenleg a kistérségből két személy veszi igénybe ezt az ellátást, azonban többen is igénybe szeretnék venni, de helyhiány miatt nem tudják felvenni őket.

6. KÖZPONTI HÁZIORVOSI ÜGYELET, VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT

A társulás tagja a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) és a Központi Háziiorvosi Ügyelet Egészségügyi Szolgáltató Kft. között a felnőtt és gyermek háziiorvosi központi ügyelet ellátására létrejött feladat-ellátási szerződés keretében biztosítja a sürgősségi egészségügyi alapellátást 19 településen. A területi védőnői szolgálatot az 1. számú területi védőnői körzetben (8412 Veszprém-Gyulafirátót, Posta u. 32.) az Önkormányzat fenntartásában működő Veszprémi Bölcsődei és Egészségügyi Alapellátási

Integrált Intézmény alkalmazásában álló védőnő feladatellátásával biztosítja Eplény közigazgatási területén.

7. AZ ELLÁTÁSOK ALAKULÁSA, FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK

Részterület	Az elmúlt évek történései	Fejlesztési feladatok, javaslatok
Az ESZI intézményeinek tárgyi / környezeti fejlesztése	A 2020. évben a II. sz. Idősek Otthonában 4 lakás került felújításra, 2021-ben pedig 3 lakás. 2022. évben a Török Ignác utcai idősek otthonában a lift fejlesztése megtörtént.	Folyamatos karbantartás, további minőségi fejlesztések, különösen fontos a Dózsa-városi nappali intézménynél. Herend esetében pályázati forrás keresése az épület fejlesztésére, jármű beszerzésre.
Személyi fejlesztés	Az ESZI-nél a szakképzettek aránya 2021-ben a jogszabály által megkövetelt minimum 50% feletti. Az ESZI nappali, illetve bentlakásos intézményi ellátásában dolgozó munkavállalói legalább 80%-ban, a házi segítségnyújtás keretében személyi gondozást végzők 100%-ban szakképzettek. EFOP 382 belül a továbbképzések biztosítottak a munkatársaknak és a vezetőknek is. ESZI esetében a minőségbiztosítási rendszer kidolgozása folyamatban van.	Török Ignác utcai idősek otthonában a létszámnorma a jogszabálynak megfelel, de az ellátottak nagymértékű ápolási szükséglete, a gondozók leterheltsége indokolná +1 fő gondozó/ápoló alkalmazását. Hasonlóan a Völgyikút utcai idősek otthona ellátásnál is plusz 1 fő gondozó/ápoló felvétele nagy segítséget jelentene. Az új előírásoknak megfelelően a szakemberek folyamatos továbbképzése, szupervízió biztosítása.
Étkeztetés	Az étkeztetés mennyiségi, minőségi ellátásával kapcsolatban kevés panasz érkezett. Továbbra is vannak települések, ahol nem megoldott az alapszolgáltatás biztosítása, az igények felmérése.	Teljesen elmagányosodott idős személyek esetében továbbra is fontos volna mindenütt kiterjeszteni az ellátást a hétvégekre és ünnepnapokra.
Házi segítségnyújtás	Az ESZI továbbra is nyújt módszertani segítséget a hozzájuk forduló gondozónők számára. A szolgáltatóknak továbbra is gondja a szakképzett munkaerő megtalálása és megtartása. A Covid-19 újabb kihívásokat, többletterheket rótt a dolgozókra, illetve felszínre hozott újabb igénybevevőket.	Továbbra is cél a szakképzettség növelése érdekében „helybe” hozni az OKJ-s képzést. Ezt valószínűleg elősegíti, hogy az oktatást végző szervezeteket kötelezik, hogy bentlakásos idős otthonokban és házi-segítségnyújtó szervezeteknél legyenek a kötelező gyakorlatok.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Ellátása továbbra is állami feladat. Technikai és finanszírozási okok miatt továbbra is csak Veszprémben működik az ellátás. 2020. évtől korszerű készülékek és központi diszpécser szolgálat működik.	A települések jelentős hányada továbbra is jelzi, hogy lenne igény jelzőkészülékek kihelyezésére.
Nappali ellátás	A demens hozzátartozók számára egyre népszerűbb az „Alzheimer Café” program a Völgyikút utcai nappali intézményben. Ez a program havonta továbbra is megrendezésre került a járvány kirobbanásáig.	Továbbra is javasolt felmérni, hogy a nappali ellátást nem nyújtó településeken lenne-e igény a szolgáltatásra. Ebben az esetben akár oly módon is biztosítható lenne az ellátás, hogy összefognának az egymáshoz közel eső települések. Herenden továbbra is fontos a nappali intézmény épületének felújítása és az étkezésre is alkalmas helyiség kialakítása.
Átmeneti ellátás	A térségben 2014-től működik az átmeneti ellátást nyújtó szolgáltatás a II.sz. Idősek Otthonában integrált módon. 100%-os a kihasználtsága. Több esetben volt a veszprémi kistérségi településekről is ellátott.	Az átmeneti ellátást nyújtó otthonokat tartós gondozást nyújtó intézménnyé kell alakítani 2023-ig.
Fogyatékosok Nappali Ellátása	A Társulás keretein belül a Göllész Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye biztosítja a felnőtt értelmi fogyatékosok nappali ellátását. Jelenleg a kistérségből két személy veszi igénybe ezt a szolgáltatást. A fenntartó törekszik arra, hogy az intézmény új, nagyobb épületbe költözhessen, melynek eredményeképpen – pályázati forrás bevonásával – férőhelybővítés is megvalósulhat.	Az ellátás iránti kereslet, ha nem is jelentős, de megjelenik és probléma, ha férőhely hiánya miatt történik elutasítás.

8. ÖSSZEGZÉS

A településeken dolgozó szakemberek jelen vizsgálat szerint is úgy nyilatkoztak, hogy elégedettek azokkal a szolgáltatásokkal, amelyeket számukra az ESZI biztosít.

A Társulás által fenntartott ESZI lehetőséget ad arra, hogy a rászorulóknak ott is részesülhessenek az ellátásokban, ahol egyébként az adott szolgáltatást nem tudná önerőből megoldani a helyi önkormányzat. Az ESZI összefogott szakmai háttérrel, személyi és tárgyi feltételeit folyamatosan fejlesztve látja el a rábízott feladatokat.

A lakosság számára prevenciós jelleggel, viszonylag rendszeres megjelenéssel, egészségügyi felmérést biztosító szolgáltatások helybe hozatalát szeretné két település polgármestere is.

A települések önkormányzatai eredményesen megbirkóztak a Covid-19 járvány okozta nehézségekkel. Maszkot osztottak, áttértek az elektronikus ügyintézésre. Jellemző volt a faluközösség összefogása, szomszédok, családtagok segítettek a karanténba került időseket, egyedülállókat. Több településen érzékelhető volt a közösség összetartó erejének a megerősödése. A járvány idején a legnagyobb teher az idős ellátásban, a falugondnoki szolgálatban, az önkormányzat és a családsegítés területén dolgozó munkatársakra hárult.

1. számú melléklet

VESZPRÉMI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI
KONCEPCIÓJÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA
2022

Adatlap a településen biztosított szociális ellátásokról

1. Település neve: .....
2. Polgármester neve: .....
3. Kivel/kikkel készült az adatlap kitöltése?
.....
4. Interjúkészítés ideje: .....
5. A település állandó lakossága (2022 január 1.): ..... fő
6. Milyen a település népességének összetétele (2022. január 1.)?

Összes lakó		Nők aránya		0 – 3 évesek		4 – 5 évesek		6 – 14 évesek		15 – 18 évesek		19 – 29 évesek		30 - 39 évesek		40 – 49 évesek		50 – 59 évesek		60 – 65 évesek		65 évesek feletti	
fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%

7. Milyen okai vannak a népesség csökkenésének/növekedésének 2020 és 2022 között?
.....
.....
.....
.....
8. Tesznek-e lépéseket/erőfeszítéseket annak érdekében, hogy megtartsák a népességet? Ha igen, miket?
.....
.....
.....
.....
9. Milyen tényezők, hogyan befolyásolják a foglalkoztatottságot az Önök településén? (új munkalehetőségek megjelenése, munkahelyek bezárása, stb.)

.....
.....
.....
.....
10. Tesz –e erőfeszítéseket az Önkormányzat a foglalkoztatottság emelésére? Melyeket?
.....
.....
.....

11. Tudomásuk szerint van-e olyan személy, akik nem szerepelnek az álláskeresők között, de tartósan munkanélküliek? Ha igen, hányan lehetnek? ..... fő

12. Van-e az Önkormányzatnak saját programja / ellátásai a településen élő tartós munkanélküliek számára? Melyek ezek? Miből finanszírozzák? Mennyire hatékonyak?
.....
.....
.....

13. A. Van-e a településen szociális szövetkezet, ha igen mivel foglalkozik?
.....
.....

B. Hány személyt foglalkoztat? .....

14. Vannak-e és, ha igen milyen lakhatási problémák a településen (alacsony komfortfokozat, lakáshiány, veszélyes lakhatás, stb.?)
.....
.....
.....
.....

15. Az alábbi pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokat biztosították-e az Önök településén, illetve hányan vették igénybe?

Támogatás neve	Önkormányzati rendeletükben szerepel (igen esetén x-el jelöljük)	Hányan vették igénybe? 2021-ben
Települési támogatáson belül		
Pénzbeli		
a lakhatáshoz kapcsolódó		
temetéshez kapcsolódó		
a gyógyszerkiadások viseléséhez		
lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralék kezelése		
rendkívüli települési támogatás*		
Természetben nyújtott szociális ellátás		
köztemetés		

intézményi gyermekétkeztetés		
szünidei gyermekétkeztetés		
tűzifa/szén támogatás		

16. Tervezik-e új támogatási forma bevezetését vagy esetleg a jogosultsági körökben, a támogatás összegében történtek-e változások 2020-hoz képest? Egyéb észrevétel (pl, nehézségek, hiányok?)

.....
.....
.....
.....

17. Él –e a településen hajléktalan? a) nem b) igen: ..... fő

18. Ha van a településen hajléktalan tudnak-e segíteni nekik? Hogyan?

.....
.....
.....
.....

19. Hányan váltak hajléktalanná 2020 és 2022 között? ..... fő

20. Az előző felülvizsgálathoz képest (2020) történt-e változás a települést körülvevő közúthálózat tekintetében (közutak minősége, biztonsága, környező településekhez vezető úthálózat kiépítettsége tekintetében)?

.....
.....
.....
.....

21. Milyenek a település tömegközlekedési lehetőségei? Van-e elegendő járat? Megfelelő időben közlekednek-e a járatok? Hozzáférhető-e mindenki számára? Érkezett-e ezzel kapcsolatos panasz?

.....
.....
.....

22. Van-e a településen

a) falugondnoki szolgáltatás

b) tanyagondnoki szolgáltatás

c) ha nincs, miért nincs? .....

.....

23. A Covid-19 vírus miatt elrendelt karantén helyzet okozott-e olyan többlet terhet, új feladatot, amelyet Társulás keretén belül oldottak meg vagy esetleg a jövőben érdemes lenne számba venni?

.....
.....

.....
 .....
 .....
 .....

24. A szociális alapszolgáltatások biztosításának formája (Kérjük x-elje, illetve az egyébnél írja be a szolgáltató nevét.)

	önkormányzat	Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Egyesített Szociális Intézmény	Hajmáskér-Sólyi Református Társegyházközség Falugondnoki Szolgálat	egyéb
étkeztetés				
házi segítség- nyújtás				
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás				
idősek nappali ellátása				
családsegítő -és gyerekjóléti szolgáltatás				
falugondnoki szolgáltatás				

25. A településen szociális szolgáltatásokat igénylők, ill. a szociális szolgáltatásban részesülők száma **(2021-ben)**:

Szolgáltatás neve	Igénybe vevők száma
házi segítségnyújtás	
szociális étkeztetés	
idősek nappali ellátása	
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	
támogató szolgálat	
fogyatékosok nappali intézménye	
időskorúak otthona	
egyéb önkormányzati szolgáltatás:	

26. Megoldott a településen a gyermekek bölcsődei ellátása valamelyik ellátási forma szerint?

- a) bölcsőde
  - 1. önkormányzati fenntartású
  - 2. társulás keretén belül
- b) mini bölcsőde
- c) munkahelyi bölcsőde

d) családi bölcsőde

27. Esetleg működtetnek-e a 1997 évi. XXXI. gyv. törvényben meghatározott formában

- a) napközbeni felügyeletet
- b) alternatív napközbeni ellátást?

28. Amennyiben még nincs megoldva a gyermekek napközbeni ellátása, mikortól és melyik ellátási formában tervezik?

.....
.....

29. Megoldott a településen a gyermekek óvodai ellátása?

- a) igen
- b) nem

30. Amennyiben nincs óvoda, hogyan oldják meg a gyermekek elhelyezését?

- a) társulás
- b) egyéb:.....

31. Folyamatban (f) van-e, illetve tervezik-e (t)

- a) óvoda létesítését f t
- b) óvodai férőhely bővítését f t
- c) óvoda felújítását f t?

32. A fentiek bővebb kifejtése ellátási formaként és célcsoportonként az alábbi táblázatban.

Ellátások / szolgáltatások célcsoportonként	Jelentősebb változások (2020-as szolgáltatástervezési koncepcióban leírtakhoz képest) nehézségek, hiányok, fejlesztések Jelenlegi helyzetkép	Jövőbeni feladatok Javaslatok
Családoknak, gyermeknek nyújtott ellátások (bölcsőde, óvoda, Családsegítés- és gyermekjóléti szolgáltatás		
Idősek számára nyújtott ellátások (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek klubja, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek otthona)		
Pszichiátriai betegek számára nyújtott ellátások		

Szenvedélybetegek számára nyújtott ellátások		
Fogyatékkal élők számára nyújtott ellátások (felnőtt értelmi fogyatékosok nappali ellátása (Göllesz Viktor Fogyatékosok Nappali Intézménye), Támogató szolgáltatás)		
Közfoglalkoztatás		
Településen nyújtott egyéb célcsoportot érintő szolgáltatások		

33. Az elmondottakon túl milyen szociális problémákkal küzd a település? (Tudják-e kezelni ezeket? Hogyan?)

.....
.....
.....

34. Elégedett-e az Egyesített Szociális Intézmény által biztosított szolgáltatásokkal? Ha nem, miért nem?

.....
.....
.....

35. Ön még mit tartana fontosnak, hogy bekerüljön a koncepcióba?

.....
.....
.....

2. számú melléklet

Támogatások típusai településenként*

Települések	Önkormányzati rendeletben meghatározott települési támogatások												
	Pénzbeli támogatás						Természeti támogatás					Rendelet módosítás az elmúlt két évben	Tervezik-e új támogatási forma bevezetését, jogosultsági feltételek módosítását?
	lakhatáshoz kapcsolódó	temetési	gyógyszer	hátralék	rendkívüli település	egyéb	köz-temetés	intézményi gyermek-étkeztetés	szünidei gyermek-étkeztetés	tűzifa	+		
Barnag	van	van	-	-	van	iskolakezdési t. (7 fő) születési t. mélt. ápolási d.	van	-	-	van (7 fő)	-	igen	nem
Bánd	van	van (6 fő)	van	van	van	iskolakezdési t. (3 fő)	van	-	-		-	igen	nem
Eplény	-	van (2 fő)	-	-	van (2 fő)	iskolakezdési (37 fő) óvodáztatási t. (6 fő) hulladék-szállítási (35 fő)	(nem volt)	-	-	van (10 fő)		igen	nem
Hajmáskér	van (3 fő)	van (5 fő)	van	-	van (11 fő)	tanévkezdési t. fűtés-támogatás	van	van (79)	van (4)			igen	nem
Hárskút	van (1 fő)	van (8 fő)	van	-	van	születési t. (3 fő) ápolási d.	van	van	-	-	tanulók utazási t.	igen	nem
Herend	van (12 fő)	van (1 fő)	van (8 fő)	-	van (14 fő)	születési t. (15 fő) beiskolázási t.	van	van	-	van (18 fő)	-	igen	nem
Hidegkút	van (1 fő)	van (1 fő)	-	-	van	iskolakezdési t. mélt. ápolási d. továbbtanulási t. végzős diákok t. szociális kölcsön	van	-	-	van	-	igen	nem
Márkó	van	van (11 fő)	van	-	van (4 fő)	születési t. (9 fő) iskolakezdési t.	van		-	-	-	igen	nem
Mencshely	van	van	van		van	születési t. iskolakezdési (12 fő)	van	van (7 fő)		van	karácsonyi csomag	nem	nem
Nagyvázsony	van	van (12 fő)	van	-	van (32 fő)	születési (4 fő) iskolakezdési (30 fő) ápolási d.	van	van (133)	-	van (41 fő)	-	nem	nem

Települések	Önkormányzati rendeletben meghatározott települési támogatások												
	Pénzbeli támogatás						Természetbeni támogatás					Rendelet módosítás az elmúlt két évben	Tervezik-e új támogatási forma bevezetését, jogosultsági feltételek módosítását?
	lakhatáshoz kapcsolódó	temetési	gyógyszer	hátralék	rendkívüli település	egyéb	köz-temetés	intézményi gyermek-étkeztetés	szünidei gyermek-étkeztetés	tűzifa	+		
Nemesvámos	van	van (11 fő)		-	van (64 fő)	beiskolázási t. születési támogatás	van	-	-	-	-	igen	nem
Pula	van (2 fő)	van (1 fő)	van	-	van	születési t. iskolakezdési (8 fő) letelepedési t.	van	van (11 fő)	van	van (20 fő)	tisztítószercsomag (minden háztartás)	nem	nem
Sóly	-	van	van	van	van (4 fő)	tanévkézdési t. születési t. időssek t. tartósan fogy. időssek t. fűtést. (6 fő)	van	van	van (2 fő)	van (20 fő)	-karácsonyi csomagok (91 fő)	igen	nem
Szentgál	van (41 fő)	van (4 fő)	van (5 fő)	-	van (21 fő)	iskolakezdési t.	van	van (150 fő)	van (10 fő)	van (40 fő)	-	igen	jövedelemhatárok növelése
Tótvázsony	van (4 fő)	van (4 fő)	-	-	van (1 fő)	iskolakezdési t. ápolási d. étkezési t.	van	van	van	van (14 fő)	-	igen	nem
Veszprémfajsz	-	van (1 fő)	-		van (11 fő)	mélt. ápolási d.	nincs	-	-		-	nem	nem
Veszprém	Veszprém részletes adatait a Veszprém Megye Jogú Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata (2021) tartalmazza.												
Vilonya	van (3 fő)	van	-	-	van (4 fő)	születési t. (10 fő)	van	van	van	van (15 fő)	-	igen	nem
Vöröstó	van	van (2 fő)	-	-	van	iskolakezdési t. születési t. továbbtanulási t. tüzelőtámogatás	van	van-	-	van	-	igen	nem

Forrás: A települések adatszolgáltatása, ill. a helyi rendeletek alapján, 2021. évi adatokkal.

*A zárójelben szereplő szám az igénybevevők száma.